

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH



Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ



Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 03-13-394/23
R: 013-05; 04-05/23

IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31. 12. 2022. godine
Javnog poduzeća „KOMUNALNO BRČKO“ d. o. o. Brčko distrikt BiH

Brčko, srpanj 2023. godine

KAZALO

I. NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE.....	3
1 MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2 MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	4
II. KRITERIJI ZA REVIZIJU	6
III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	7
REZIME DANIH PREPORUKA	7
FINACIJSKA IZVJEŠĆA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	22
1. UVOD	22
2. OPĆI DIO	22
3. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	23
4. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE	23
5. NALAZI I PREPORUKE.....	30
5.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola	30
5.2. Usklađenost sa zakonskim propisima	31
5.3. Planiranje i izvještavanje	32
6. PREZENTACIJA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	34
6.1. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2022. godine	34
6.1.1 Stalna sredstva	34
6.1.2 Tekuća sredstva	36
6.1.3 Kapital	40
6.1.4 Dugoročna rezerviranja	40
6.1.5 Dugoročne obveze.....	40
6.1.6 Kratkoročne obveze	41
6.1.7 Ostala pasivna vremenska razgraničenja	44
6.1.8 Izvanbilančna evidencija	44
6.2 Bilanca uspjeha za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2022. godine.....	45
6.2.1 Prihodi	45
6.2.2 Rashodi	46
6.3. Izvješće o tokovima gotovine za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine	50
7 JAVNE NABAVE	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
8 POPIS SREDSTAVA	51
9. KOMENTAR.....	52



MENADŽMENTU Javnog poduzeća „KOMUNALNO BRČKO“ d. o. o. Brčko distrikt BiH

n. r. ravnateljja

I. NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1 MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (Bilance stanja, Bilance uspjeha, Izvješća o promjenama u kapitalu i Izvješća o novčanim tokovima) Javnog poduzeća „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH (u daljnjem tekstu: Poduzeće), na dan 31. prosinca 2022. godine, te reviziju usklađenosti poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo Poduzeća je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvještavanja, tj. Zakonu o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Ova odgovornost podrazumijeva: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze zbog prijevare i pogreške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 18/18 i 15/22) i INTOSAI Okviru profesionalnih objava¹. Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje provedbu postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima zbog prijevare i pogreške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, s ciljem odabira revizijskih

¹ Odluka o objavi Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI), „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 9/23). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od rukovodstva, kao i ocjene opće prezentacije finansijskih izvješća. Revizor također ocjenjuje finansijsko upravljanje i funkciju sustava internih kontrola.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

Poduzeće nije na dan bilanciranja u dovoljnoj mjeri izvršilo procjenu naplativosti tražbina. Tražbine od kupaca iskazane u finansijskim izvješćima na dan 31. 12. 2022. godine, precijenjene su za iznos spornih-nenaplativih tražbina kao i rezultat poslovanja u istom iznosu, što nije sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvenim politika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH. (Detaljnije u točki 6.1.2.)

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, izuzev za učinke navedene u prethodnim točkama, finansijska izvješća, po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine, kapitala i obveza na dan 31. prosinca 2022. godine, rezultat poslovanja Javnog poduzeća “Komunalno Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

2 MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Poduzeća, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonima i drugim propisima kojima se Poduzeće rukovodi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća rukovodstvo Poduzeća je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjenski, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih Finansijskim planom Poduzeća za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 18/18 i 15/22) i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Primjereno etičkim zahtjevima koji su relevantni za ovu reviziju, neovisni smo i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima. Pored navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Ova odgovornost uključuje

obavljanje procedura kako bismo pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Poduzeća, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja

1. U revidiranom razdoblju je ostvareno 33.089 prekovremenih sati, te je po toj osnovi obračunana uvećana osnovna plaća u iznosu od 257.031,55 KM. Poduzeće, nije, s ciljem racionalizacije troškova, koristilo mogućnost preraspodjele radnog vremena, predviđene odredbama članka 54 Zakona o radu Brčko distrikta BiH niti je poduzelo adekvatne mjere s ciljem zaustavljanja trenda rasta prekovremenih sati (Detaljnije u točki 6.2.2.).
2. Tijekom 2022. godine Poduzeće je donijelo najmanje 50 odluka o uvećanju plaća za 154 zaposlenika, bez navođenja adekvatnih razloga za uvećane osnovice neto plaće, propisanih Pravilnikom o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH. Također, Pravilnikom nije precizno definirana procedura i mjerljivi kriteriji obračuna prilikom uvećanja osnovice neto plaće (Detaljnije u točki 6.2.2.).
3. Poduzeće je tijekom 2022. godine zaključivalo ugovore o djelu i ugovore o obavljanju povremenih i privremenih poslova i za te namjene je ukupno isplaćeno 438.823,24 KM. Zaključeni ugovori o obavljanju privremenih i povremenih poslova su, s najmanje dvije osobe, trajali dulje od 90 dana, što nije sukladno odredbama članka 40 Zakona o radu Brčko distrikta BiH (Detaljnije u točki 6.2.2.).
4. Poduzeće nije provodilo sve mjere predviđene Pravilnikom o praćenju, upravljanju i naplati tražbina JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH (Detaljnije u točki 6.1.2.).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, izuzev za učinke navedene u prethodnim točkama, aktivnosti, financijske transakcije i informacije Poduzeća za 2022. godinu sukladne su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane.

Zamjenik glavnog revizora
dr. sc. Savo Grujić, dipl. oec.

II. KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH provodi reviziju finansijskih izvješća i u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju:

- Zakon o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH
- Zakon o poduzećima Brčko distrikta BiH
- Zakon o javnim nabavama u BiH
- Zakon o gospodarenju otpadom
- Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH
- Zakon o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH
- Zakon o radu Brčko distrikta BiH
- Zakon o porezu na dohodak Brčko distrikta BiH
- Zakon o komunalnim djelatnostima Brčko distrikta BiH
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost
- Statut Javnog poduzeća „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o radu u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o javnoj nabavi roba, obavljanju usluga i ustupanju radova u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH
- Pravilnik o praćenju, upravljanju i naplati tražbina JP „Komunalno Brčko“ Brčko distrikta BiH
- Pravilnik o organizaciji i provedbi popisa imovine i obveza i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH
- Odluka o usvajanju prijedloga mjera za otklanjanje problema u funkcioniranju JP „Komunalno Brčko“ broj 01-02-150/17 od 7. 6. 2017. godine
- Odluka o ulaganju nekretnina i pokretnih stvari Brčko distrikta BiH u JP „Komunalno Brčko“ Brčko distrikt BiH
- Odluka o obavljanju djelatnosti od općeg interesa
- Međunarodni računovodstveni standardi i
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

REZIME DANIH PREPORUKA

Tijekom izvršenja revizije finansijskih izvješća Poduzeća za 2022. godinu, konstatirali smo postojanje određenih propusta i nepravilnosti u poslovanju i finansijskom izvještavanju. S ciljem otklanjanja uočenih propusta i nepravilnosti, dajemo sljedeće preporuke:

Tablica 1. Preporuke koje se odnose na finansijska izvješća za 2022. godinu

Redni broj	Točka izvješća	Preporuka
1.	6.1.1.	Potrebno je vršiti obračun amortizacije za sva sredstva koja se nalaze u stanju koje je nužno da sredstvo funkcioniра, sukladno MRS 16.
2.	6.1.2.	Potrebno je vršiti procjenu naplativosti svih tražbina te sukladno procjeni izvršiti priznavanje rashoda po osnovi otpisa nenaplativih tražbina sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvenim politikama u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH.
3.	6.1.4.	Potrebno je da Poduzeće na godišnjoj razini vrši procjenu i rezerviranje iznosa po započetim sudskim procesima.
4.	6.1.5.	Potrebno je udio u vidu uloga i stvari iznad 100.000,00 KM unijeti na temelju procjene istih od ovlaštenog revizora, sukladno odredbama Zakona o poduzećima Brčko distrikta BiH.
5.	6.1.6.	Potrebno je, prije sastavljanja finansijskih izvješća, izvršiti usuglašavanje obveza sa svim dobavljačima sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.
6.	6.1.6.	Potrebno je obračun i prijavljivanje PDV-a vršiti na sve oporezive iznose naknada sukladno odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost u dijelu porezne osnovice.
7.	6.1.8.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, u glavnoj knjizi izvanbilančnih evidencija izvršiti isknjižavanje tuđih sredstava kojima Poduzeće ne upravlja, niti ih koristi te uskladiti vrijednosti tuđih sredstava, sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH s ciljem osiguranja dodatnih informacija o korištenju tuđe imovine.
8.	6.3.	Potrebno je prilikom sastavljanja izvješća o tokovima gotovine pridržavati se odredbi Međunarodnog računovodstvenog standarda 7 Izvješće o tokovima gotovine u dijelu objavljivanja odljeva gotovine.

Tablica 2. Preporuke koje se odnose na usklađenost za 2022. godinu

Redni broj	Točka izvješća	Preporuka
1.	4.	Potrebno je da Poduzeće dostavi Akcijski plan za postupanje po preporukama po revizorskom izvješću, u roku koji je reguliran odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.
2.	4.	Potrebno je da revidirani subjekt, poduzme aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.

3.	5.1.	Potrebno je, s ciljem učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog finansijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.
4.	5.2.	Potrebno je pravodobno pokretati postupke javnih nabava i prilikom provedbe u potpunosti se pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavama vezanih za tenderske dokumentacije, na način da se osigura pravedna i aktivna konkurencija s ciljem najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava.
5.	5.2.	Potrebno je osigurati uvjete za provedbu obvezne revizije svih finansijskih izvješća Poduzeća od poduzeća ovlaštenih za reviziju, sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.
6.	6.1.1.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, intenzivirati aktivnosti na dobivanju dozvola za gospodarenje otpadom i puštanja u rad mobilne spalionice za spaljivanje otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa sukladno odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.
7.	6.1.1.	Potrebno je definirati proceduru upravljanja i kontrole finansijskim sredstvima Poduzeća s ciljem smanjenja rizika nelikvidnosti i gubitka finansijskih sredstava.
8.	6.1.1.	Potrebno je dosljedno poštovati odredbe Pravilnika o praćenju, upravljanju i naplati tražbina, u dijelu poduzimanja svih propisanih mjera s ciljem naplate tražbina, prije nego što tražbine postanu sporne.
9.	6.1.1.	Potrebno je analizirati rast spornih tražbina za usluge odvoza smeća, isporučene vode i električne energije u prethodnim razdobljima, te poduzeti adekvatne mjere s ciljem zaustavljanja negativnog trenda.
10.	6.1.6.	Potrebno je intenzivirati aktivnosti na otklanjanju problema uvezivanja staža osobama za koje je Poduzeće uplatilo doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje, s ciljem omogućavanja korištenja pripadajućih zakonskih prava po osnovi uplaćenog osiguranja.
11.	6.1.6.	Potrebno je planirati i pokrenuti aktivnosti za popunu ispražnjenih radnih mjesta preko javnog natječaja sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH, u dijelu načina popunjavanja ispražnjenih radnih mjesta.
12.	6.1.6.	Potrebno je pridržavati se odredbi Zakona o radu Brčko distrikta BiH u dijelu prestanka radnog odnosa za radnike koji ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na mirovinu sukladno propisima mirovinsko-invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine.
13.	6.1.6.	Potrebno je primjenjivati odredbe Zakona o radu Brčko distrikta BiH u dijelu prestanka radnog odnosa radnicima, koji ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na mirovinu, čiji prestanak angažmana ne bi ugrozio obavljanje delegiranih aktivnosti Poduzeća.
14.	6.1.6.	Potrebno je analizirati opravdanost i definirati proceduru produžavanja radnog odnosa za osobe koje ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na mirovinu sukladno propisima mirovinsko-invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine.
15.	6.1.6.	Potrebno je da Poduzeće, prilikom isplate mjesečnih naknada, vrši istodobno i isplatu pripadajućih poreza sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak Brčko distrikta BiH u dijelu plaćanja poreza.

16.	6.2.2.	Potrebno je odluke o uvećanju osnovice neto plaće donositi sukladno odredbama Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH, u dijelu razloga, razdoblja i iznosa za uvećanje osnovice neto plaće.
17.	6.2.2.	Potrebno je, podzakonskim aktima preciznije propisati proceduru i mjerljive kriterije obračuna prilikom uvećanja osnovice neto plaće, s ciljem objektivne ocjene posebnog angažmana zaposlenika.
18.	6.2.2.	Potrebno je vršiti preraspodjelu radnog vremena sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH, s ciljem racionalnijeg korištenja sredstava.
19.	6.2.2.	Potrebno je ispitati i analizirati uzroke porasta ostvarenih prekovremenih sati te poduzeti adekvatne mjere na zaustavljanju navedenog trenda.
20.	6.2.2.	Potrebno je angažiranje osoba radi obavljanja privremenih i povremenih poslova vršiti sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH, u dijelu razdoblja angažiranja osoba.
21.	6.2.2.	Potrebno je izraditi novu organizaciju Poduzeća i program prijevremenog umirovljenja radnika, kako bi se ispoštovale odredbe Odluke o usvajanju mjera za otklanjanje problema u funkcioniranju JP „Komunalno Brčko“ od 7. 6. 2017. godine.
22.	6.2.2.	Potrebno je da se Poduzeće prilikom upravljanja javnim financijskim sredstvima i javnom imovinom, pridržava načela ekonomičnosti i učinkovitosti.
23.	7.	Potrebno je analizirati izvršenje godišnjeg i uzroke izmjena plana javnih nabava s ciljem preciznijeg i pouzdanijeg planiranja javnih nabava u budućem razdoblju.
24.	7.	Potrebno je izvršiti usklađivanje Pravilnika o postupku nabave robe, usluga i radova u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama u dijelu rokova donošenja i objave planova nabava, prethodne provjere tržišta, iznosa vrijednosti izravnog sporazuma i usluga iz Aneksa II.
25.	8.	Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu, tražbine i obveze sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH, u dijelu popisa garancija.
26.	8.	Potrebno je izvješće o izvršenom popisu sastaviti i dostaviti u roku koji je propisan odredbama Pravilnika o organizaciji i provedbi popisa imovine i obveza i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH.

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Tablica 3. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2022. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA		AOP	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine (neto)
				Bruto	Ispravak vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2		3	4	5	6	7
	AKTIVA						
	A. STALNA IMOVINA I DUGOROČNI PLASMANI (002+008+015+020+021+030+033)		001	26.493.318	17.067.071	9.426.247	9.296.515
01	I. Nematerijalna sredstva (003 do 007)		002	2.872.298	2.412.445	459.853	669.698
011	2.	Koncesije, patenti i druga prava	004	334.645	305.061	29.584	26.164
013, 014	4.	Ostala nematerijalna sredstva	006	2.537.653	2.107.384	430.269	635.554
015 i 017	5.	Predujmovi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				7.980
02	II. Nekretnine, postrojenja i oprema (009 do 013)		008	23.616.317	14.654.626	8.961.691	8.622.114
020	1.	Zemljišta	009				
021	2.	Građevinski objekti	010	5.767.055	2.690.605	3.076.450	3.309.354
022 do 024	3.	Postrojenja i oprema	011	17.069.457	11.964.021	5.105.436	4.228.335
025, 027	4.	Predujmovi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	013	779.805		779.805	1.084.425
03	III. Investicijske nekretnine		014				
04	IV. Biološka sredstva (016 do 019)		015				
05	V. Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva		020	4.703		4.703	4.703
06	VI. Dugoročni financijski plasmani (022 do 029)		021				
064	1.	Dugoročni krediti dani u zemlji	025				
064	2.	Dugoročni krediti dani u inozemstvu	026				

068	3.	Ostali dugoročni finansijski plasmani	029				
07	VII. Druge dugoročne tražbine (031+032)		030				
08	VIII. Dugoročna razgraničenja		033				
090	B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA		034				
	C) TEKUĆA SREDSTVA (036+043)		035	21.608.114	5.071.534	16.536.580	15.763.104
10 do 15	I. Zalihe i sredstva namijenjena prodaji (037 do 042)		036	4.683.399	1.904.863	2.778.536	2.194.459
10	1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitni inventar	037	4.683.399	1.904.863	2.778.536	2.194.459
14	5.	Stalna sred. namijenjena prodaji i obustavljeno poslovanje	041				
15	6.	Dani predujmovi	042				
	II.	Gotovina, kratkoročne tražbine i kratkoročni plasmani(044+047+053+061+062)	043	16.924.715	3.166.671	13.758.044	13.568.645
20	1.	Gotovinski ekvivalenti i gotovina (045+046)	044	3.098.032		3.098.032	1.929.577
20 bez 207	a)	Gotovina	045	3.098.032		3.098.032	1.929.577
207	b)	Gotovinski ekvivalenti	046				
21, 22, 23	2.	Kratkoročne tražbine (048 do 052)	047	13.826.683	3.166.671	10.660.012	11.598.190
211	b.	Kupci u zemlji	049	12.986.998	3.166.671	9.820.327	10.773.253
22	g.	Tražbine iz specifičnih poslova	051				
23	d.	Druge kratkoročne tražbine	052	839.685		839.685	824.937
24	3.	Kratkoročni finansijski plasmani (054 do 060)	053				
240	a)	Kratkoročni krediti povezanim pravnim osobama	054				
241	b)	Kratkoročni krediti dani u zemlji	055				
248	e)	Ostali kratkoročni plasmani	060				

27	4.	Tražbine za PDV	061				
28 bez 288	5.	Aktivna vremenska razgraničenja	062				40.878
288	D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA		063				
290	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA		064				
	POSLOVNA AKTIVA (001+ 034+035+063+064)		065	48.101.432	22.138.605	25.962.827	25.059.619
88	Izvanbilančna aktiva		066	137.937.567		137.937.567	137.937.567
	Ukupno aktiva (065+066)		067	186.038.999	22.138.605	163.900.394	162.997.186

Grupa konta, konto	P O Z I C I J A		AOP	IZNOS tekuće godine	IZNOS prethodne godine
1	2		3	4	5
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102-109+110+111+114+115-116+117-122-127)		101	15.071.414	14.686.141
30	I. Osnovni kapital (103 do 108)		102	5.977.268	5.977.268
305	5	Državni kapital	107	5.977.268	5.977.268
309	6	Ostali osnovni kapital	108		
31	II. Upisani neuplaćeni kapital		109		
320	III. Emisijska premija		110		
	IV. Rezerve (112+113)		111	3.249.310	1.880.315
321	1	Zakonske rezerve	112	3.249.310	1.880.315
322	2	Statutarne rezerve	113		
dio 33	V. Revalorizacijske rezerve		114		

dio 33	VI. Nerealizirani dobitci	115		
dio 33	VII. Nerealizirani gubitci	116		
34	VIII. Neraspoređena dobit (118 do 121)	117	5.844.836	6.828.558
340	1 Neraspoređena dobit ranijih godina	118	5.459.563	5.459.563
341	2 Neraspoređena dobit izvještajne godine	119	385.273	1.368.995
35	IX. Gubitak do visine kapitala (123 do 126)	122		
350	1 Gubitak ranijih godina	123		
351	2 Gubitak izvještajne godine	124		
360	X. Otkupljene vlastite dionice i udjeli	127		
dio 40	B) DUGOROČNA REZERVIRANJA (129+130)	128	564.943	871.268
dio 40	1 Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike	129	151.852	162.558
dio 40	2 Dugoročna razgraničenja	130	413.091	708.710
	C) DUGOROČNE OBVEZE (132 do 138)	131	593.471	
410	1 Obveze koje se mogu konvertirati u kapital	132	593.471	
415, 416	5 Dugoročne obveze po financijskom lizingu	136		
408	D) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE	139		
	E) KRATKOROČNE OBVEZE (141+149+155+156+160+161+162+163)	140	7.230.826	7.140.054
42	I. Kratkoročne financijske obveze (142 do 148)	141		756.567
422	1 Kratkoročni krediti i uzeti u zemlji	144		500.000
424, 425	3 Kratkoročne dio dugoročnih obveza	146		255.262
429	4 Ostale kratkoročne financijske obveze	148		1.305
43	II. Obveze iz poslovanja (150 do 154)	149	6.184.601	5.424.790
430	1 Primljeni predujmovi, depoziti i kaucije	150	743.859	744.593
431	2 Dobavljači - povezane pravne osobe	151		
432	3 Dobavljači u zemlji	152	5.444.098	4.677.557

433	4	Dobavljači u inozemstvu	153	(3.356)	2.640
439	5	Ostale obveze iz poslovanja	154		
44		III. Obveze iz specifičnih poslova	155		
45		IV. Obveze po osnovi plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih (157 do 159)	156	926.506	846.621
450 do 452		1.Obveze po osnovi plaća i naknada plaća	157	906.710	822.650
453 do 455		2. Obveze po osnovi naknada plaća koje se refundiraju	158	19.776	23.971
456 do 458		3.Obveze za ostala primanja zaposlenih	159	20	
46		V. Druge obveze	160	9.090	7.093
47		VI. Obveze za PDV	161	110.629	104.274
48 osim		VII. Obveze za ostale poreze i druge daće	162		709
481		VIII. Obveze za porez na dobit	163		
49 osim		E) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	164	2.502.173	2.362.156
49 osim		G) ODLOŽENE POREZNE OBVEZE	165		
		POSLOVNA PASIVA (101+128+131+139+140+164+165)	166	25.962.827	25.059.619
890 do		Izvanbilančna pasiva	167	137.937.567	137.937.567
		Ukupna pasiva (166+167)	168	163.900.394	162.997.186

Tablica 4. Bilanca uspjeha na dan 31. 12. 2022. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	I Z N O S	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A) POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+211-212+213)	201	48.499.679	46.148.904
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202		
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	48.483.804	46.133.539
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim osobama	207		
611	b) Prihodi od prodaje učinaka na tuzemnom tržištu	208	48.483.804	46.133.539
612	c) Prihodi od prodaje učinaka na stranom tržištu	209		
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210		
650 do 659	4. Ostali poslovni prihodi	213	15.875	15.365
	II. POSLOVNI RASHODI (215+216+217+220+221+224+225+226-227+228)	214	48.039.304	44.922.452
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodate robe	215	30.923.067	29.781.741
510 do 519	2. Materijalni troškovi	216	2.572.059	2.185.070
52	3. Troškovi plaća, naknada plaća i ostalih osobnih primanja (218+219)	217	11.261.302	10.057.594
520 i 521	a) Troškovi bruto plaća i bruto naknada plaća	218	10.116.143	8.837.125
522 do 529	b) Ostali osobni rashodi	219	1.145.159	1.220.469
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	220	1.031.661	753.558
54	5. Troškovi amortizacije i rezerviranja (222+223)	221	1.750.244	1.565.347
540 do 542	a) Amortizacija	222	1.750.244	1.565.347
543 do 549	b) Troškovi rezerviranja	223		
55 osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	224	348.625	435.190
555	7. Troškovi poreza	225	151.086	142.512
556	8. Troškovi doprinosa	226	1.260	1.440
poveć. 11 i 12 ili 595	9. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	227		
smanj. 11 i 12 ili 596	10. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	228		

	B. Poslovni dobitak (201-214)	229	460.375	1.226.452
	C. Poslovni gubitak (214-201)	230		
	D. FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI			
66	I. Financijski prihodi (232 do 237)	231	392.687	255.912
660	1. Financijski prihodi od povezanih pravnih osoba	232		
661	2. Prihodi od kamata	233	391.797	230.260
662	3. Pozitivne tečajne razlike	234		
663	4. Prihodi od učinaka valutne klauzule	235		18.140
669	6. Ostali financijski prihodi	237	890	7.512
56	II. Financijski rashodi (239 do 243)	238	20.141	58.150
561	2. Rashodi kamata	240	20.141	58.150
562	3. Negativne tečajne razlike	241		
564	5. Ostali financijski rashodi	243		
	E. Dobit redovite aktivnosti (229+231-238)	244	832.921	1.424.214
	F. Gubitak redovite aktivnosti (230+238-231)	245		
	G. OSTALI PRIHODI I RASHODI			
67	I. Ostali prihodi (247 do 256)	246	623.196	1.070.854
670	1. Dobitci od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247		
671	2. Dobitci od prodaje investicijskih nekretnina	248		
672	3. Dobitci od prodaje bioloških sredstava	249		
674	4. Dobitci od prodaje udjela u kapitalu i dugoročnih POV	251		
675	5. Dobitci od prodaje materijala	252		
676	6. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253		
677	7. Naplaćene otpisane tražbine	254	239.636	275.471
679	9. Prihodi od smanjenja obveza, ukidanja neiskorištenih dugoročnih rezerviranja i ostali nespomenuti prihodi	256	383.560	795.383
57	II. Ostali rashodi (258 do 267)	257	1.070.844	1.126.073
570	1. Gubitci od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258	8.670	
571	2. Gubitci od prodaje i rashod. investicijskih nekretnina	259		
574	4. Gubitci od prodaje udjela u kapitalu i dugoročnih POV	262		
575	5. Gubitci od prodaje materijala	263		
576	6. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264		2.333
577	7. Rashodi iz osnove zaštite od rizika	265		
578	8. Rashodi po osnovi ispravka vrijed. i otpisa tražbina	266	379.629	244.939
579	9. Rashodi po osnovi rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	682.545	878.801

	H. Dobit po osnovi ostalih prihoda i rashoda (246-257)	268		
	I. Gubitak po osnovi ostalih prihoda i rashoda (257-246)	269	447.648	55.219
	I. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)			
68	J. Prihodi i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine			
68	I. Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine (271 do 279)	270		
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava	271		
685	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha	276		
686	6. Prihodi od usklađivanja vrij. kratk. finansijskih plasmana	277		
687	7. Prihodi od usklađivanja vrij. kapitala	278		
688 i 689	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279		
58	II. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (281 do 288)	280		
580	1. Umanjenje vrijednosti nematerijalnih ulaganja	281		
581	2. Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	282		
585	6. Umanjenje vrijednosti zaliha	286		
	K. Dobitak po osnovi usklađivanja vrijednosti imovine (270-280)	289		
	L. Gubitak po osnovi usklađivanja vrijednosti imovine (280-270)	290		
690 i 691	LJ. Prihodi po osnovi promjene računovodstvenih politika i ispravka pogrešaka iz ranijih godina	291		
590 i 591	M. Rashodi po osnovi promjene računovodstvenih politika i ispravka pogrešaka iz ranijih godina	292		
	N. DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
	1. Dobitak prije oporezivanja (244+268+289+291-292)	293	385.273	1.368.995
	2. Gubitak prije oporezivanja (245+269+290+292-291)	294		
	NJ. TEKUĆI ODLOŽENI POREZ NA DOBIT			
721	1. Porezni rashodi razdoblja	295		
dio 722	2. Odloženi porezni rashodi razdoblja	296		
dio 723	3. Odloženi porezni prihodi razdoblja	297		
	O. NETO DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			

	1. Neto dobitak tekuće godine (293+294-295-296+297)	298	385.273	1.368.995
	2. Neto gubitak tekuće godine (294-293+295+296-297)	299		
723	P. MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVI RASPODJELE DOBITKA TIJEKOM RAZDOBLJA	300		
	R. OSTALI DOBITCI I GUBITCI RAZDOBLJA			
	Đ. OSTALI DOBITCI ILI GUBITCI U RAZDOBLJU	314		
	S. POREZ NA DOBIT KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE ILI GUBITKE	315		
	Š. NETO REZULTAT PO OSNOVI OSTALIH DOBITAKA ILI GUBITAKA U RAZDOBLJU (314+315)	316		
	T. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU			
	I. Ukupan neto dobitak u obračunskom razdoblju (298-299+316)	317	385.273	1.368.995
	I. Ukupan neto gubitak u obračunskom razdoblju (299-298+316)	318		
	Neto dobit/gubitak koji pripada većinskim vlasnicima	319	385.273	1.368.995
	Prosječan broj zaposlenih po osnovi sati rada	323		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovi stanja na koncu mjeseca	324	454	455

Tablica 5. Izvješće o tokovima gotovine u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2022.

R. br.	OPIS	Oznaka za AOP	I Z N O S	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	4	5	6
A.	TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I.	Priljevi gotovine iz poslovne aktivnosti (302 do 404)	301	56.784.092	53.696.944
1.	Priljevi od kupaca i primljeni predujmovi	302	55.772.161	52.670.099
2.	Priljevi od premija, subvencija, dotacija i sl.	303	849.675	819.060
3.	Ostali priljevi od poslovne aktivnosti	304	162.256	207.785
II.	Odljev gotovine iz poslovnih aktivnosti (306 do 310)	305	54.959.231	52.342.039
1.	Odljev iz osnova isplate dobavljačima i dani predujmovi	306	41.341.366	39.616.673
2.	Odljev iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	307	10.885.058	9.947.917
3.	Odljev po osnovi plaćenih kamata	308	20.141	57.914
4.	Odljev po osnovi poreza i drugih daća	309	2.281.924	2.376.771
5.	Ostali odljevi iz poslovnih aktivnosti	310	430.742	342.764
III.	Neto priljev gotovine iz poslovnih aktivnosti (301-305)	311	1.824.861	1.354.905
IV.	Neto odljev gotovine iz poslovnih aktivnosti (305-301)	312		
B.	TOKOVI GOTOVINE IZ INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
I.	Priljev gotovine iz investicijskih aktivnosti (314 do 319)	313	100.162	92.220
1.	Priljev po osnovi kratkoročnih financijskih plasmana	314		
2.	Priljev po osnovi prodaje dionica i udjela	315		
3.	Priljev po osnovi prodaje stalnih sredstava	316		
4.	Priljev po osnovi kamata	317	100.162	92.220
5.	Priljev po osnovi dividend i udjela u dobiti	318		
6.	Priljev po osnovi ostalih dugoročnih financijskih plasmana	319		
II.	Odljev gotovine iz investicijskih aktivnosti (321 do 324)	320		
1.	Odljev po osnovi kratkoročnih financijskih plasmana	321		
2.	Odljev po osnovi kupovine dionica i udjela	322		
3.	Odljev po osnovi kupovine stalnih sredstava	323		
4.	Odljev po osnovi ostalih dugoročnih finan. plasmana	324		
III.	Neto priljevi gotovine iz investicijskih aktivnosti (313-320)	325	100.162	92.220
IV.	Neto odljevi gotovine iz investicijskih aktivnosti (320-313)	326		

C	TOKOVI GOTOVINE IZ FINACIJSKIH AKTIVNOSTI			
I.	Priljev gotovine iz finacijskih aktivnosti (328 do 331)	327	10.698.695	4.122.357
1.	Priljev po osnovi povećanja osnovnog kapitala	328		
2.	Priljev po osnovi dugoročnih kredita	329		
3.	Priljev po osnovi kratkoročnih kredita	330	10.700.000	3.750.000
4.	Priljev po osnovi ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	331	(1.305)	372.357
II.	Odljevi gotovine iz finacijskih aktivnosti (333 do 338)	332	11.455.263	5.862.474
1.	Odljev po osnovi otkupa vlastitih dionica i udjela	333		
2.	Odljev po osnovi dugoročnih kredita	334	255.263	362.474
3.	Odljev po osnovi kratkoročnih kredita	335	11.200.000	5.500.000
4.	Odljev po osnovi finacijskog lizinga	336		
5.	Odljev po osnovi isplaćenih dividendi	337		
6.	Odljev po osnovi ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	338		
III.	Neto priljev gotovine iz finacijskih aktivnosti (327-332)	339		
IV.	Neto odljev gotovine iz finacijskih aktivnosti (332-327)	340	756.568	1.740.117
D.	UKUPNI PRILJEVI GOTOVINE (301+313+327)	341	67.582.949	57.911.521
E.	UKUPNI ODLJEVI GOTOVINE (305+320+332)	342	66.414.494	58.204.513
F.	NETO PRILJEVI GOTOVINE (341-342)	343	1.168.455	
G.	NETO ODLJEVI GOTOVINE (342-341)	344		292.992
H.	Gotovina na početku izvještajnog razdoblja	345	1.929.577	2.222.569
I.	Pozitivne tečajne razlike iz osnova preračuna gotovine	346		
J.	Negativne tečajne razlike iz osnova preračuna gotovine	347		
K.	Gotovina na koncu izvještajnog razdoblja (345+343-344+346-347)	348	3.098.032	1.929.577

Tablica 6. Izvješće o promjenama u kapitalu za razdoblje koje završava na dan 31. 12. 2022. godine

Red . broj	Vrsta promjene u kapitalu	Ozn. za AOP	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG TRGOVAČKOG DRUŠTVA						Manj. interes	Ukupni kapital (8+9)
			Dionički kapital i udjeli u društvu s ogr. odg.	Rev. rezerve (MRS 16, MRS 21 i MRS 38)	Nerealizirani dobitci/gubitci i snovi financ. novine raspol.	Ostale rezerve (zakonske i statut. rezerve)	Akumulirana nerasp. dobit /nepokriveni gubitak	Ukupno (3+4+5+6+7)		
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Stanje na dan 31.12.2020.	901	2.000			700.000	6.639.878	7.341.878		7.341.878
2.	Učinci promjena u r. politikama	902								
3.	Učinci ispravka pogrešaka	903								
4.	Ponovno iskazano stanje na dan 1. 1. 2021. god.	904	2.000			700.000	6.639.878	7.341.878		7.341.878
5.	Učinci revalorizacije mater. i	905								
8.	Neto dobit/gubitak razdoblja iskazana u bilanci uspjeha	907								
9.	Neto dobitak/gubitak razdoblja priznati izravno u kapital	908					1.368.995	1.368.995		1.368.995
10.	Objavljene dividende i dr. obl. rasp. DOP. i pok. gub.	909				1.180.315	(1.180.315)			
11.	Emis. dion. kapit. i dr. oblici pov. ili smanj. osn. kap.	911	5.975.268					5.975.268		5.975.268
12.	Stanje na dan 31.12.2021.	912	5.977.268			1.880.315	6.828.558	14.686.141		14.686.141
13.	Učinci promjena u	913								
14.	Učinci ispravka pogrešaka	914								
15.	Ponovno iskazano stanje na dan 1. 1. 2022. godine	915	5.977.268			1.880.315	6.828.558	14.686.141		14.686.141
19.	Neto dobitci/gubitci razdoblja koji su iskaz. u bil. uspj.	919					385.273	385.273		385.273
20.	Neto dobit/gubitak razdoblja priznati izravno u kapitalu	920				1.368.995	(1.368.995)			
23.	Stanje na dan 31. 12. 2022.	923	5.977.268			3.249.310	5.844.836	15.071.414		15.071.414

NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA JAVNOG PODUZEĆA „KOMUNALNO BRČKO“ d. o. o. Brčko distrikt BiH

1. UVOD

Revizija finansijskih izvješća Poduzeća je obavljena na temelju ovlasti sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH i drugim relevantnim propisima i na temelju godišnjeg Plana revizije. Revizija je obavljena na temelju adekvatnih revizorskih metoda i primjenljivih revizorskih standarda.

2. OPĆI DIO

Javno poduzeće za komunalne djelatnosti „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH osnovano je kao poduzeće s ograničenom odgovornošću za distribuciju i prodaju električne energije, sakupljanje, pročišćavanje i distribuciju vode, prikupljanje i obradu otpadnih voda, prikupljanje i obradu ostalog otpada, kao i druge djelatnosti koje služe registriranim djelatnostima, a koje su sukladno važećoj klasifikaciji djelatnosti u Brčko distriktu BiH, utvrđene Statutom Poduzeća.

Poduzeće je pravna osoba, osnovano prema Zakonu o javnim poduzećima Brčko distrikta BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 22/18 - pročišćen tekst, 5/20 i 10/22), Odlukom Skupštine Brčko distrikta BiH o osnutku Poduzeća broj 0-02-022-81/07 od 26. 6. 2007. godine, Ispravkom Odluke broj: 0-02-022-81/07-1 od 17. 7. 2007. godine i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnutku broj 01-02-111/08 od 12. 6. 2008. godine, 01-02-24/16 i 01-02-25/16 od 14.12.2016. godine, 01-02-250/17 od 25. 10. 2017. godine, 01-02-397/18 od 29. 5. 2018. godine i 01-02-580/21 od 28. 1. 2021. godine.

Poduzeće je, na temelju Zakona o registraciji poslovnih subjekata Brčko distrikta BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 15/05) registrirano kod Osnovnog suda Brčko distrikta BiH dana 28. 12. 2007. godine pod brojem 096-0-Reg-07-000889.

Naziv Poduzeća glasi: Javno poduzeće za komunalne djelatnosti „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH.

Skraćeni naziv firme je JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH.

Sjedište Poduzeća je u Brčkom, Studentska ulica broj 13.

Osnivač Poduzeća je Brčko distrikt BiH s osnivačkim kapitalom u iznosu od 5.977.268,16 KM, što predstavlja 100 % kapitala.

Poduzeće je ekonomska i poslovna cjelina, a organizirano je u četiri radne jedinice:

- RJ Elektrodistribucija
- RJ Vodovod i kanalizacija
- RJ Čistoća i
- RJ Administracija.

Upravni odbor Poduzeća je 6. 6. 2019. godine izabrao i imenovao ravnatelja Poduzeća na razdoblje od četiri godine.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta Poduzeća predviđeno je 489 zaposlenih, dok je na dan 31. 12. 2022. godine broj zaposlenih bio 445.

3. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Poduzeća za 2022. godinu, izvršene financijske transakcije iskazane u tim izvješćima, te usklađenost financijskog poslovanja sa zakonskim propisima.

Cilj revizije je da se na temelju provedene revizije izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pripremljena, u svakom značajnom pogledu, sukladno važećoj zakonskoj regulativi i primjenjivom okviru financijskog izvještavanja. Revizija uključuje i **procjenu primjenjuje li rukovodstvo Poduzeća zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene u okviru danih ovlasti.** Također, izvršena je ocjena financijskog upravljanja, ocjena sustava internih kontrola u pogledu zaštite imovine i otkrivanja i sprječavanja značajno pogrešnih prikazivanja u financijskim izvješćima.

Obujam revizije utvrđen je internim planskim dokumentima revizije. Sustavom uzorkovanja ispitali smo značajne procese vezane za planiranje, upravljanje i rukovođenje poslovnim aktivnostima, imovinu i kapital, tražbine i obveze, prihode i rashode, kao i značajnije procedure javnih nabava.

S obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne pogreške ne budu otkrivene.

Revizija je uključila i davanje preporuka za daljnji rad za područja koja smo ocijenili bitnim, a koja su vezana za financijsko izvještavanje. Svi iznosi u financijskim izvješćima iskazani su u KM.

4. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE

Na temelju preporuka iz Izvješća o reviziji financijskih izvješća na dan 31. 12. 2021. godinu Poduzeća, broj 01-02-03–13-275/22 dostavljenog 5. 6. 2022. godine, Poduzeće je 18. 7. 2022. godine usvojilo i poslalo Akcijski plan za postupanje po preporukama Ureda za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH za 2021. godinu.

Revizijom smo utvrdili da Poduzeće Uredu nije dostavilo Akcijski plan u roku od 30 dana, od dana prijama konačnog izvješća o obavljenoj reviziji, što nije sukladno odredbama članka 17 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je da Poduzeće dostavi Akcijski plan za postupanje po preporukama po revizorskom izvješću, u roku koji je reguliran odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.

U sklopu revizije financijskih izvješća Poduzeća za 2022. godinu izvršili smo provjeru implementacije preporuka izvješća o reviziji za 2021. godinu sukladno Akcijskom planu Javnog poduzeća „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH za realizaciju preporuka o reviziji financijskih izvješća na dan 31. 12. 2021. godine Ureda za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH. Osvrtom na preporuke dane u izvješćima o obavljenim revizijama za prethodne godine, te na temelju uvida u poduzete aktivnosti, u idućoj tablici (tablica 7) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

Tablica 7. Pregled realizacije preporuka

Br. prep.	Preporuke iz Izvješća za 2021. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2021. godinu	Status
1.	Potrebno je, s ciljem realnog iskazivanja imovine i financijskog rezultata Poduzeća, izvršiti svođenje nabavne vrijednosti na neto prodajnu vrijednost, u ovisnosti što je niže, sukladno odredbama MRS 2-Zalihe	Poduzeće je izvršilo izvanredni popis zaliha i otpisalo neupotrebljive zalihe, ali nije izvršilo svođenje svih zaliha na neto prodajnu vrijednost.	djelomično provedena
2.	Potrebno je preispitati stanje iskazanih unaprijed naplaćenih predujmova za usluge, te izvršiti zatvaranje adekvatnih tražbina po istoj osnovi.	Nisu izvršena zatvaranja svih predujmova i tražbina.	nije provedena
3.	Potrebno je, prije sastavljanja financijskih izvješća, izvršiti usuglašavanje obveza sa svim dobavljačima sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.	Usuglašene obveze s većinom dobavljača prije sastavljanja financijskih izvješća.	djelomično provedena
4.	Potrebno je izvješće o obavljenom popisu dostavljati nadležnoj osobi u roku od petnaest dana od isteka poslovne godine, kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.	Izvješće o obavljenom popisu nije dostavljeno nadležnoj osobi u roku od petnaest dana od isteka poslovne godine.	nije provedena
5.	Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu, tražbine i obveze sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.	Popisom nisu obuhvaćene cjelokupna imovina, tražbine i obveze u dijelu nepopisivanja garancija.	nije provedena
6.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, u glavnoj knjizi izvanbilančnih evidencija izvršiti isknjižavanje tuđih sredstava kojima Poduzeće ne upravlja, niti ih koristi, sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH s ciljem osiguranja dodatnih informacija o korištenju tuđe imovine.	Nije izvršeno isknjižavanje u glavnoj knjizi izvanbilančnih evidencija tuđih sredstava kojima Poduzeće ne upravlja, niti ih koristi.	nije provedena
7.	Potrebno je da Poduzeće dostavi Akcijski plan za postupanje po preporukama po revizorskom izvješću, u roku koji je reguliran odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.	Nije dostavljen Akcijski plan za postupanje po preporukama po revizorskom izvješću, u propisanom roku.	nije provedena
8.	Potrebno je da Poduzeće poduzme aktivnosti na implementaciji preporuka danih u izvješćima o obavljenoj reviziji financijskih izvješća.	Poduzeće je implementiralo, potpuno ili djelomično 18 preporuka iz prethodne godine.	djelomično provedena

9.	Potrebno je, s ciljem učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog financijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.	Uspostavljeni sustav internih kontrola je djelomično eliminirao navedene slabosti iz prethodne godine.	djelomično provedena
10.	Potrebno je prilikom planiranja i izvještavanja planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda osigurati njihovo sučeljavanje po djelatnostima Poduzeća s ciljem njihove lakše razumljivosti od korisnika, ranog otkrivanja negativnih pojava i potencijalnih negativnih trendova u pojedinim područjima i pravodobnog poduzimanja mjera za osiguranje samoodrživog poslovanja svih radnih jedinica Poduzeća.	Nije osigurano sučeljavanje po djelatnostima prilikom planiranja i izvještavanja planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda Poduzeća.	nije provedena
11.	Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, intenzivirati aktivnosti na dobivanju dozvola za gospodarenje otpadom i puštanja u rad mobilne spalionice za spaljivanje otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa sukladno odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.	Nisu intenzivirane aktivnosti niti je dobivena dozvola za gospodarenje otpadom i puštanja u rad mobilne spalionice za spaljivanje otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa	nije provedena
12.	Potrebno je dosljedno poštovati odredbe Pravilnika o praćenju, upravljanju i naplati tražbina, u dijelu poduzimanja svih propisanih mjera s ciljem naplate tražbina, prije nego što tražbine postanu sporne.	Kod većine kupaca poduzete su sve propisane mjere s ciljem naplate tražbina, prije nego što tražbine postanu sporne.	djelomično provedena
13.	Potrebno je analizirati rast spornih tražbina za isporučenu vodu u prethodnim razdobljima, te poduzeti adekvatne mjere s ciljem zaustavljanja negativnog trenda.	Prezantan rast spornih tražbina za isporučenu vodu u odnosu na prethodno razdoblje.	nije provedena
14.	Potrebno je da Poduzeće prilikom isplate mjesečnih neto plaća i naknada vrši istodobno i isplatu pripadajućih poreza i doprinosa, sukladno važećim propisima.	Prilikom isplate mjesečnih neto plaća vrši se istodobno i isplata pripadajućih poreza i doprinosa što nije slučaj kod isplate dijela naknada.	djelomično provedena
15.	Potrebno je pokrenuti aktivnosti na otklanjanju problema uvezivanja staža osobama za koje je Poduzeće uplatilo doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje, s ciljem omogućavanja korištenja pripadajućih zakonskih prava po osnovi uplaćenog osiguranja.	Nije otklonjen problem uvezivanja staža osobama za koje je Poduzeće uplatilo doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje	nije provedena

16.	Potrebno je planirati i pokrenuti aktivnosti za popunu ispražnjenih radnih mjesta preko javnog natječaja sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH, u dijelu načina popunjavanja ispražnjenih radnih mjesta.	Nisu planirane niti pokrenute aktivnosti za popunu svih ispražnjenih radnih mjesta preko javnog natječaja.	nije provedena
17.	Potrebno je imenovanje povjerenstva za zapošljavanje vršiti sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH, u dijelu sastava povjerenstva.	Povjerenstvo za zapošljavanje imenovano je sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH, u dijelu sastava povjerenstva.	provedena
18.	Potrebno je podatke o svim imenovanim osobama dostavljati Pododjelu za ljudske resurse Vlade Brčko distrikta BiH u roku od 5 dana od dana imenovanja sukladno odredbama Odluke o Registru zaposlenih i Registru imenovanih osoba u tijelima javne uprave, institucijama, javnim poduzećima, ustanovama, zavodima i fondovima Brčko distrikta BiH.	Podatci o svim imenovanim osobama dostavljani Pododjelu za ljudske resurse Vlade Brčko distrikta BiH.	provedena
19.	Potrebno je nastaviti aktivnosti na daljnjem smanjenju gubitaka električne energije i vode s ciljem postizanja planiranog postotka gubitka.	Smanjeni gubitci električne energije, a gubitci vode povećani.	djelomično provedena
20.	Potrebno je usvojiti novu organizaciju Poduzeća i program prijevremenog umirovljenja radnika, kako bi se ispoštovala odredbe Odluke o usvajanju mjera za otklanjanje problema u funkcioniranju JP „Komunalno Brčko“ od 7. 6. 2017. godine.	Nije usvojena nova organizacija Poduzeća i program prijevremenog umirovljenja radnika.	nije provedena
21.	Potrebno je pridržavati se odredbi sklopljenih ugovora o javnom nabavama, u dijelu poštovanja ugovorenih rokova.	Poduzeće se pridržavalo odredbi sklopljenih ugovora o javnom nabavama.	provedena
22.	Potrebno je da se Poduzeće dosljedno pridržava odredbi Zakona o radu Brčko distrikta BiH, u dijelu ograničenja trajanja prekovremenog rada, odnosno dobivanja pismene suglasnosti radnika.	Poduzeće je dobivalo pismene suglasnosti radnika za prekovremeni rad dok je kod trajanje prekovremenog rada bilo prekoračenja.	djelomično provedena
23.	Potrebno je vršiti preraspodjelu radnog vremena sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH, s ciljem racionalnijeg korištenja sredstava.	Nije vršena preraspodjela radnog vremena s ciljem racionalnijeg korištenja sredstava.	nije provedena
24.	Potrebno je vršiti unos svih propisanih podataka u formulare zahtjeva za obračun plaće za mjesec (ZP-formular), s ciljem omogućavanja utvrđivanja ukupnog broja ostvarenih sati, te točnog obračuna plaća zaposlenika.	Uneseni su svi propisani podatci u formulare zahtjeva za obračun plaće za mjesec (ZP-formular).	provedena

25.	Potrebno je odluke o uvećanju osnovice neto plaće donositi sukladno odredbama Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH, u dijelu razloga i iznosa za uvećanje osnovice neto plaće.	Odluke o uvećanju osnovice neto plaće nisu donesene sukladno odredbama Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH.	nije provedena
26.	Potrebno je, podzakonskim aktima preciznije propisati proceduru i mjerljive kriterije obračuna prilikom uvećanja osnovice neto plaće, s ciljem objektivne ocjene posebnog angažmana zaposlenika.	Nije propisana procedura i mjerljiv kriterij obračuna prilikom uvećanja osnovice neto plaće.	nije provedena
27.	Potrebno je doneseni novi pročišćeni tekst Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH, s ciljem postizanja ažurnosti i jednostavnije primjene donesenog akta.	Donesen novi pročišćeni tekst Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH.	provedena
28.	Potrebno je angažiranje osoba radi obavljanja privremenih i povremenih poslova vršiti sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH, u dijelu razdoblja angažiranja osoba.	Nije vršeno angažiranje osoba radi obavljanja privremenih i povremenih poslova sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH.	nije provedena
29.	Potrebno je angažiranje osoba, na poslove za koje je utvrđeno da se zaključuju ugovori o privremenim i povremenim poslovima, vršiti sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o radu JP „Komunalno Brčko.	Nije vršeno angažiranje osoba po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o radu JP „Komunalno Brčko.	nije provedena
30.	Potrebno je osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove u Poduzeću osigurati prava sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, kako je regulirano odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH.	Osigurana prava, osobama koje obavljaju privremene i povremene poslove, sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine.	provedena
31.	Potrebno je preciznije definirati postupak planiranja javnih nabava čime bi se povećala učinkovitost u provedbi postupaka javne nabave i realizacije ugovora.	Nije preciznije definiran postupak planiranja javnih nabava.	nije provedena
32.	Potrebno je analizirati izvršenje godišnjeg i uzroke izmjena plana javnih nabava s ciljem preciznijeg i pouzdanijeg planiranja javnih nabava u budućem razdoblju.	Nije vršeno analiziranje izvršenja godišnjeg i uzroci izmjena plana javnih nabava te nije smanjen broj izmjena Plana nabava u odnosu na prethodnu godinu.	nije provedena
33.	Potrebno je da Poduzeće, u postupcima javne nabave, osigura aktivnu konkurenciju i najučinkovitije trošenje javnih sredstava, sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, s ciljem učinkovitije realizacije planiranih nabava.	Osigurana aktivna konkurencija i najučinkovitije trošenje javnih sredstava te smanjen broj neovršenih postupaka.	provedena

Br. prep.	Preporuke iz Izvješća za 2020. godinu koje nisu realizirane	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Potrebno je izvršiti svođenje nabavne vrijednosti na neto prodajnu vrijednost u ovisnosti što je niže sukladno odredbama MRS 2-Zalihe, te priznati i evidentirati rashode po toj osnovi.	Nije izvršeno svođenje nabavne vrijednosti na neto prodajnu vrijednost.	nije provedena
2.	Potrebno je preispitati stanje iskazanih unaprijed naplaćenih predujmova za usluge opskrbe električnom energijom, te izvršiti zatvaranje adekvatnih tražbina po istoj osnovi.	Nije izvršeno zatvaranje unaprijed naplaćenih predujmova za usluge opskrbe električnom energijom adekvatnih tražbina po istoj osnovi.	nije provedena
3.	Potrebno je, prije sastavljanja financijskih izvješća, izvršiti usuglašavanje obveza sa svim dobavljačima sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.	Nije izvršeno usuglašavanje obveza sa svim dobavljačima prije sastavljanja financijskih izvješća.	nije provedena
4.	Potrebno je dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o radu Brčko distrikta BiH u dijelu utvrđivanja razloga za uvođenje prekovremenog rada i njegovog trajanja.	Nisu dosljedno primjenjivane odredbe Zakona o radu Brčko distrikta BiH kod uvođenje prekovremenog rada i njegovog trajanja.	nije provedena
5.	Potrebno je izvješće o obavljenom popisu dostavljati nadležnoj osobi u roku od petnaest dana od isteka poslovne godine, kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.	Izvješće o obavljenom popisu nije dostavljano nadležnoj osobi u propisanom roku.	nije provedena
6.	Potrebno je izraditi novu organizaciju Poduzeća i program prijevremenog umirovljenja radnika, kako bi se ispoštovale odredbe Odluke o usvajanju mjera za otklanjanje problema u funkcioniranju JP „Komunalno Brčko“ od 7. 6. 2017. godine.	Nije izrađena nova organizacija Poduzeća i program prijevremenog umirovljenja radnika.	nije provedena
Br. prep.	Preporuke iz Izvješća za 2019. godinu koje nisu realizirane	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2019. godinu	Status
1.	Potrebno je, s ciljem učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog financijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.	Nije uspostavljen sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.	nije provedena

2.	Potrebno je prije početka godine na koju se Poslovni plan odnosi, na isti pribaviti suglasnost osnivača.	Nije pribavljena suglasnost osnivača na Poslovni plan.	nije provedena
3.	Potrebno je, prije sastavljanja finansijskih izvješća, izvršiti usuglašavanje obveza sa svim dobavljačima sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.	Nisu usuglašene obveze sa svim dobavljačima prije sastavljanja finansijskih izvješća.	nije provedena
4.	Potrebno je izvješće o obavljenom popisu dostavljati u propisanom roku, sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.	Nije dostavljeno izvješće o obavljenom popisu u propisanom roku.	nije provedena
5.	Potrebno je prilikom donošenja podzakonskog akta za definiranje privremenih i povremenih poslova osigurati nužnu razinu objektivnosti i transparentnosti u proceduri izbora pojedinačnih izvršitelja poslova.	Nije osigurana nužna razina objektivnosti i transparentnosti u proceduri izbora pojedinačnih izvršitelja poslova.	nije provedena

Potrebno je da revidirani subjekt, poduzme aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola

Unutarnja organizacija Poduzeća se, prema Statutu, sastoji iz radnih jedinica u kojima se osnivaju službe i utvrđuje se Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji, koji donosi Upravni odbor uz suglasnost osnivača. U Poduzeću je uspostavljena interna revizija.

Upravni odbor, kao tijelo upravljanja u Poduzeću, sukladno članku 11 Zakona o javnim poduzećima Brčko distrikta BiH i članku 24 Statuta Javnog poduzeća “Komunalno Brčko” d. o. o. sastoji se od pet članova. Izbor kandidata za članove Upravnog odbora Javnog poduzeća vrši Povjerenstvo za izbor i imenovanje i mandatno-imunitetno povjerenstvo Skupštine Brčko distrikta BiH, na razdoblje od četiri godine. Članovi Upravnog odbora su imenovani 3. kolovoza 2020. godine Odlukom o imenovanju Skupštine Brčko distrikta BiH broj: 01-02-972/20.

Ovlaštena osoba za zastupanje Poduzeća je ravnatelj. U pravnim poslovima s trećim osobama, na temelju Odluke o osnutku, ravnatelj može samostalno zaključivati ugovore do iznosa od 60.000,00 KM, a preko tog iznosa uz suglasnost Upravnog odbora.

Na temelju provedene revizije određenih procesa poslovanja izvršili smo procjenu funkcioniranja sustava internih kontrola i utvrdili da je Poduzeće u velikom dijelu normativno uredilo kontrolne aktivnosti. Donesen je značajan broj akata i pisanih pravila kojima su u najvećem dijelu uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka u okviru radnih procesa, sukladno propisanim i dodijeljenim ovlastima. Odgovornost na uspostavi i funkcioniranju sustava internih kontrola je na rukovodstvu Poduzeća, a osnova funkcionalnog sustava internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okružja, sagledavanje svih poslovnih i drugih rizika i zasnivanje kontrolnih, informativnih, nadzornih i drugih poslovnih aktivnosti na sprječavanju ili umanjenju njihovog utjecaja na poslovanje Poduzeća preko umanjenja njihovih učinaka ili prebacivanju na treće osobe (osiguranje djelatnosti).

Kontrolno okružje ponajprije dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlasti, vrjednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštovanje postojećih zakonskih i internih propisa i pravila.

Revizijom je, također, utvrđeno da su usvojene politike i procedure postupanja zaposlenih za glavne procese poslovanja, uspostavljeni u dovoljnoj mjeri da osiguraju razumno uvjerenje da su postignuti osnovni ciljevi redovitih aktivnosti, dok ne osiguravaju učinkovito upravljanje i pouzdanu i adekvatnu zaštitu imovine od mogućih gubitaka.

Nedostatci utvrđeni u 2022. godini odnose se na:

- nevršenje obvezne revizije financijskih izvješća za 2020. i 2021. godinu
- nepravodobno dostavljanje Akcijskog plana za postupanje po preporukama po prijemu konačnog izvješća o obavljenoj reviziji za prethodnu godinu
- nije dobivena potrebna dozvola za uporabu i puštanje u rad pokretne spalionice za spaljivanje otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa
- nije vršen obračun amortizacije pokretne spalionice za spaljivanje otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa
- nije definirana procedura upravljanja i kontrole raspoloživim sredstvima na otvorenim žiroračunima

- nepoštovanje odredbi Pravilnika o praćenju, upravljanju i naplati tražbina, u dijelu poduzimanja svih propisanih mjera s ciljem naplate tražbina, prije nego što tražbine postanu sporne
- nedosljednu primjenu važećih propisa vezanih za isplate pripadajućih poreza na ugovore o privremenim i povremenim poslovima i ugovore o djelu
- nije vršilo procjenu rezerviranih sredstava po započetim sudskim sporovima na godišnjoj razini
- nije procijenjena od ovlaštenih revizora prema potrebna za realizaciju poslova deponiranja otpada koja je predana Poduzeću kao udio Vlade Brčko distrikta BiH
- ne usuglašavanje obveza sa svim dobavljačima sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH
- uvezivanja staža osobama za koje je Poduzeće uplatilo doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje
- nedosljednu primjenu odredbi Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH u dijelu načina popunjavanja ispražnjenih radnih mjesta
- to da nije obuhvaćena, poreznom prijavom kojom je obračunat PDV-e za mjesec prosinac 2022. godine, subvencija niti je obračunat PDV-e na istu
- ne isknjižavanje tuđih sredstava iz glavne knjige izvanbilančnih evidencija, kojima Poduzeće ne upravlja niti ih koristi, i neusklađivanje vrijednosti istih
- nedosljednu primjenu odredbi Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika Poduzeća, u dijelu razloga i iznosa za uvećanje osnovice neto plaće kao i preciznijeg propisivanja procedure obračuna uvećanja neto plaće
- nedosljednu primjenu odredbi Zakona o radu Brčko distrikta BiH, u dijelu razdoblja angažiranja osoba
- neizvršavanju izrade nove organizacije Poduzeća i programa prijevremenog umirovljenja radnika
- nepridržavanje paragrafa MRS 7 Izvješća o tokovima gotovine prilikom sastavljanja evidentiranja odljeva gotovine za stalna sredstva u godišnjem izvješću o tokovima gotovine
- neusklađivanje Pravilnika o postupku nabave robe, usluga i radova u JP "Komunalno Brčko" d. o. o. Brčko distrikt BiH sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama i
- nedosljednu primjenu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH, u dijelu dostavljanja izvješća o izvršenom popisu i obuhvaćanja cjelokupne imovine, tražbina i obveza.

Potrebno je, s ciljem učinkovitijeg poslovanja i pouzdanog financijskog izvještavanja, uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Poduzeća.

5.2. Usklađenost sa zakonskim propisima

Odredbama članka 52 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH propisano je da financijska izvješća Poduzeća, kao velike pravne osobe, podliježu obveznoj reviziji od poduzeća ovlaštenih za reviziju.

Planom nabava Poduzeća za 2022. godinu je u veljači 2022. godine planirana nabava usluga eksterne revizije za poslovnu 2020. i 2021. godinu.

Poduzeće je na Portalu javnih nabava objavilo tendersku dokumentaciju za nabavu usluga eksterne revizije financijskih izvješća za 2020. i 2021. godinu i revizije procjene stvarne vrijednosti unosa pokretnih stvari radi povećanja osnovnog kapitala, po konkurentskom

postupku za dostavu ponuda i Obavijesti o nabavi objavljenoj 22. 7. 2022. godine ali je ista zbog žalbi ponuđača na tendersku dokumentaciju poništena 12. 10. 2022. godine. Postupak nabave je ponovno pokrenut 12. 12. 2022. godine te je tek u veljači 2023. godine zaključen ugovor s poduzećem ovlaštenim za reviziju za obavljanje usluga revizije za 2020. godinu, 2021. godinu i 2022. godinu.

Financijska izvješća Poduzeća za 2020. i 2021. godinu nisu revidirana od poduzeća ovlaštenih za reviziju što nije sukladno odredbama članka 52 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je pravodobno pokretati postupke javnih nabava i prilikom provedbe u potpunosti se pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavama vezanih za tenderske dokumentacije, na način da se osigura pravedna i aktivna konkurencija s ciljem najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava.

Potrebno je osigurati uvjete za provedbu obvezne revizije svih financijskih izvješća Poduzeća od poduzeća ovlaštenih za reviziju, sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.

5.3. Planiranje i izvještavanje

Odredbama članka 30 Statuta Poduzeća utvrđena je obveza i nadležnost za donošenje godišnjeg plana poslovanja Poduzeća.

Izrada godišnjeg plana poslovanja Poduzeća započinje izradom planova radnih jedinica koje prave rukovoditelji uz specificiranje planiranih zadataka i zbirnu procjenu potrebnih sredstava za njihovu realizaciju, a završava njihovim objedinjavanjem na razini Poduzeća.

Godišnji poslovni plan Poduzeća, sukladno odredbama članka 14 Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH, usvaja Upravni odbor uz suglasnost osnivača, odnosno Skupštine Brčko distrikta BiH.

Poslovni plan za 2022. godinu, u kojem je sadržan i Financijski plan za 2022. godinu, usvojen je od Upravnog odbora 29. 12. 2021. godine i poslan osnivaču na dobivanje suglasnosti. Osnivač nije dao suglasnost na dostavljeni Poslovni plan te je Poduzeće 10. 3. 2022. godine izvršilo korigiranje poslovnog plana za 2022. godine za koji je suglasnost osnivača dobivena 27. 4. 2022. godine. Korigirani Financijski plan za 2022. godinu usvojen je 25. 5. 2022. godine, a na isti je osnivač dao suglasnost 22. 6. 2022. godine.

U idućem tabličnom pregledu dajemo usporedni prikaz prihoda i rashoda Poduzeća u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu i u odnosu na planirane pokazatelje.

Tablica 8.

R. B.	PRIHODI	PLANIRANO 2022.	OSTVARENO 2021.	OSTVARENO 2022.	%	%
0	1	2	3	4	4/3	4/2
1.	Prihodi od prodaje učinaka	48.779.000	46.133.539	48.483.804	105,09	99,39
2.	Financijski prihodi	260.000	255.912	392.687	153,45	151,03
3.	Ostali poslovni prihodi	80.000	15.365	15.875	103,32	19,84
4.	Prihodi na temelju nap. ind. otpisanih tražbina	210.000	275.471	239.636	86,99	114,11
5.	Primitci (potpora Vlade) i ostali nespomenuti prihodi	1.540.000	795.383	383.560	48,22	24,91
	UKUPNO PRIHODI	50.869.000	47.475.670	49.515.562	104,30	97,34

	TROŠKOVI	1. 1. - 31. 12. 2022.	1. 1. - 31.12.2021.	1. 1. - 31. 12. 2022.		
1.	Nabavna vrijednost robe – el. energija	30.500.000	29.781.741	30.923.067	103,83	101,39
	Nabavna vrijednost prodane robe	30.500.000	29.781.741	30.923.067	103,83	101,39
2.	Troškovi utrošenog/potrošnog materijala	1.869.000	1.063.338	1.071.141	100,73	57,31
3.	Utrošena energija i gorivo	1.155.000	1.047.083	1.344.740	128,43	116,43
4.	Utrošeni rezervni dijelovi	76.000	30.332	62.495	206,04	82,23
5.	Otpis sitnog inventara i auto-guma	70.000	44.316	93.683	211,39	133,83
	Materijalni troškovi	3.170.000	2.185.070	2.572.059	117,71	81,14
6.	Bruto plate	10.475.796	8.837.125	10.116.143	114,47	96,57
7.	Troškovi službenih putovanja zaposlenih	10.000	4.410	12.159	275,71	121,59
8.	Troškovi ostalih primanja zaposlenih	699.870	813.146	627.532	77,17	89,66
9.	Naknade članovima UO	65.000	55.753	66.645	119,54	102,53
10.	Naknade po osnovi ugovora o djelu	400.000	347.160	438.823	126,40	109,71
	Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih	11.650.666	10.057.594	11.261.302	111,97	96,66
11.	Troškovi usluga izrade i dorade učinaka	80.000	60.800	212.192		265,24
12.	Troškovi transportnih usluga	25.000	70			
13.	Troškovi usluga održavanja	871.500	474.722	647.690	136,44	74,32
14.	Troškovi zakupa i iznajmljivanja	45.000	7.880	6.143	77,96	13,65
15.	Troškovi promidžbe i sponzorstva	65.500	51.631	30.098	58,29	45,95
16.	Troškovi ostalih usluga	285.650	158.455	135.538	85,54	47,45
	Troškovi proizvodnih usluga	1.372.650	753.558	1.031.661	136,91	75,16
17.	Troškovi amortizacije	1.664.000	1.565.347	1.750.244	111,81	105,18
	Amortizacija i troškovi rezerviranja	1.664.000	1.565.347	1.750.244	111,81	105,18
18.	Troškovi neproizvodnih usluga	185.300	126.694	71.784	56,66	38,74
19.	Troškovi reprezentacije	28.000	13.028	11.788	90,48	42,10
20.	Troškovi premija osiguranja	72.700	78.283	97.987	125,17	134,78
21.	Troškovi bankarskih usluga	62.000	50.730	43.401	85,55	70,00
22.	Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	64.000	73.604	58.430	79,38	91,30
23.	Troškovi poreza, naknada i pristojbi	232.000	142.513	151.086	106,02	65,12
24.	Troškovi članarina	1.500	1.440	1.260	87,50	84,00
25.	Ostali nematerijalni troškovi	94.400	92.850	65.235	70,26	69,10
	Nematerijalni troškovi	739.900	579.142	500.971	86,50	67,71
26.	Financijski rashodi	115.000	58.150	20.141	34,64	17,51
	Financijski rashodi	115.000	58.150	20.141	34,64	17,51
27.	Ostali rashodi	1.435.000	1.126.073	1.070.844	95,10	74,62
	Ostali rashodi i gubitci	1.435.000	1.126.073	1.070.844	95,10	74,62

UKUPNO TROŠKOVI	50.647.216	46.106.675	49.130.289	106,56	97,00
FINANCIJSKI REZULTAT	221.784	1.368.995	385.273		

6. Prezentacija finansijskih izvješća

6.1. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2022. godine

Poslovna aktiva i pasiva su u bilanci stanja na dan 31. 12. 2022. godine iskazane u iznosu 25.962.827,00 KM.

6.1.1 Stalna sredstva

Na dan 31. 12. 2022. godine stalna sredstva u glavnoj knjizi, iskazana su po sadašnjoj vrijednosti u iznosu 9.426.247,00 KM.

Tablica 9.

Vrsta stalnih sredstava	Nabavna vrijednost	Ispravak vrijednosti	Neto vrijednost
1	2	3	4 (2-3)
Nematerijalna sredstva	2.872.298	2.412.445	459.853
Nekretnine, postrojenja i oprema	23.616.317	14.654.626	8.961.691
Ostala materijalna sredstva	4.703		4.703
Ukupno:	26.493.318	17.067.071	9.426.247

Nematerijalna sredstva

U finansijskom iskazu bilanci stanja na dan 31. 12. 2022. godine iskazana je bruto vrijednost nematerijalnih sredstava u iznosu od 2.872.298,00 KM.

Tablica 10.

R. b.		Patenti, licencije	Ostala nematerijalna sredstva	Ukupno
N A B A V N A V R I J E D N O S T				
1	Stanje na dan 1. 1. 2022.	324.999	2.545.633	2.870.632
2	Nabava/povećanje	10.346	-7.980	2.366
3	Stanje na dan 31. 12. 2022. (1+2)	335.345	2.537.653	2.872.998
I S P R A V A K V R I J E D N O S T I				
4	Stanje na dan 1. 1. 2022.	298.835	1.902.099	2.200.934
5	Amortizacija	6.926	205.285	212.211
6	Stanje na dan 31. 12. 2022. (4+5)	305.761	2.107.384	2.413.145
7	Sadašnja vrijednost na dan 1. 1. 2022. (1-4)	26.164	643.534	669.698
8	Sadašnja vrijednost na dan 31. 12. 2022. (3-6)	29.584	430.269	459.853

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po sadašnjoj vrijednosti od 8.961.691,00

KM, a odnose se na sljedeće oblike imovine: građevinski objekti u iznosu od 3.076.450,00 KM, postrojenja i oprema u iznosu od 5.105.436,00 KM i sredstva u pripremi u iznosu od 779.805,00 KM.

Promjene na stalnim sredstvima u razdoblju od 1. 1. 2021. do 31. 12. 2022. godine, iskazane su u sljedećoj tablici:

Tablica 11.

R. broj		Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Predujmovi i sredstva u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
1	Stanje na dan 1. 1. 2022	5.767.055	14.911.695	1.084.425	21.763.175
2	Nabava/povećanje		2.173.240	189.850	2.363.090
3	Prodaja i rashodovanja		15.478	494.470	509.948
4	Stanje na dan 31. 12. 2021. (1+2-3)	5.767.055	17.069.457	779.805	23.613.317
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI					
5	Stanje na dan 1. 1. 2022.	2.457.701	10.683.360		13.141.061
6	Amortizacija	232.904	1.296.139		1.529.043
7	Prodaja u razdoblju i rashodovanje		15.478		15.478
8	Stanje na dan 31. 12. 2022. (5+6-7)	2.690.605	11.964.021	0	14.654.626
9	Sadašnja vrijednost na dan 1. 1. 2022. godine (1-5)	3.309.354	4.228.335	1.084.425	8.622.114
10	Sadašnja vrijednost na dan 31. 12. 2022. godine (4-8)	3.076.450	5.105.436	779.805	8.961.691

MRS 16 nekretnine postrojenja i oprema propisuje da obračun amortizacije sredstva počinje kada ono postane raspoloživo za korištenje, odnosno kada se nalazi u stanju koje je nužno da sredstvo funkcionira, a obračun se vrši i kada se sredstvo ne koristi jer tehnološka i komercijalna zastarjelost i potrošenost dok se sredstvo ne rabi dovodi do smanjenja ekonomske koristi koje su se mogli dobiti od sredstva.

Odredbama članka 16 Zakona o gospodarenju otpadom propisano je da se dozvola za gospodarenje otpadom, vezano za spaljivanje otpada, izdaje na razdoblje od deset godina.

Poduzeće je, na temelju sredstava dobivenih kapitalnom potporom Vlade Brčko distrikta BiH za 2018. godinu, provelo postupak nabave mobilne spalionice za spaljivanje otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa. Ugovor o nabavi mobilne spalionice zaključen je 18. 1. 2019. godine na iznos od 350.913,00 KM, te je ista nabavljena 18. 1. 2019. godine. Garantno razdoblje, odobreno od dobavljača, u duljini od godinu dana je isteklo a da oprema nije stavljena u uporabu. Problem otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa još uvijek nije riješen.

Nabavljena mobilna spalionica za spaljivanje otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa, nije, od nadležnih odjela Vlade Brčko distrikta BiH, dobila potrebne dozvole te nije stavljena u uporabu, kako je predviđeno odredbama članka 16 Zakona o gospodarenju otpadom, niti je otpočet obračun amortizacije kako je propisano MRS 16.

Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, intenzivirati aktivnosti na dobivanju dozvola za gospodarenje otpadom i puštanja u rad mobilne spalionice za spaljivanje otpada animalnog podrijetla i životinjskih leševa sukladno odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.

Potrebno je vršiti obračun amortizacije za sva sredstva koja se nalaze u stanju koje je nužno da sredstvo funkcionira, sukladno MRS 16.

Ostala materijalna sredstva se odnose na djela likovne umjetnosti i iznose 4.703,00 KM

6.1.2 Tekuća sredstva

Vrijednost tekućih sredstava u glavnoj knjizi na dan 31. 12. 2022. godine iznosi 16.536.580,00 KM.

Tablica 12.

R. br.	Opis tekućih sredstava	Iznos 2021. g.	Iznos 2022. g.	%
	1	2	3	4
1	Zalihe (2-3+4+5)	2.194.459	2.778.536	126,62
2	Sitni inventar	731.961	732.724	100,10
3	Ispravak vrijednosti sitnog inventara	608.473	648.741	106,62
4	Sirovine i materijal	2.070.971	2.694.553	130,11
5	Dani predujmovi za zalihe pravnim osobama			
6	Gotovina, kratkoročne tražbine i kratkoročni plasmani (7+8+9+10)	13.527.767	13.758.044	106,62
7	Gotovina i ekvivalenti gotovine	1.929.577	3.098.032	160,55
8	Kupci u zemlji	10.773.253	9.820.327	91,15
9	Tražbine iz specifičnih poslova	717.847	802.446	111,79
10	Druge kratkoročne tražbine	107.090	37.239	34,77
11	Tražbine za pretplatu PDV			
12	Aktivna vremenska razgraničenja	40.878		
13	UKUPNO TEKUĆA SREDSTVA (1+6+11+12)	15.763.104	16.536.580	104,91

Sitni inventar

U knjigovodstvenim evidencijama Poduzeća neto iznos sitnog inventar iznosi 83.983,00 KM i raspoređen je na RJ Čistoća 51.633,00 KM, RJ Elektrodistribucija 18.597,00 KM i RJ Vodovod i kanalizacija 13.753,00 KM.

Sirovine i materijal

Zalihe sirovina i materijala raspoređene su po radnim jedinicama Elektrodistribucija 1.445.832,00 KM, Vodovod i kanalizacija 1.045.580,00 KM i Čistoća 203.141,00 KM

Gotovina i ekvivalenti gotovine

U bilanci stanja ukupno iskazana gotovina i ekvivalenti gotovine iznose 3.098.031,55 KM a odnose se na:

Tablica 13.

Naziv računa	SALDO
NLB Razvojna banka	2.148.809,87
Nova Banka	948.578,55
Pomoćna blagajna	643,13
UKUPNO	3.098.031,55

Poduzeće je nakon provedenih otvorenih postupaka javnih nabava imalo tijekom 2022. godine zaključene okvirne sporazume, ugovore i otvorene žiroračune u tri banke preko kojih je obavljalo platne transakcije. Financijska sredstva su držana u dvije banke te je na dan 31. 12. 2022. godine na jednom računu bilo raspoređeno 69,37 % a na drugom 30,63 % finansijskih sredstava Poduzeća.

Revizijom smo utvrdili da Poduzeće nema definiranu proceduru upravljanja i kontrole raspoloživim sredstvima na otvorenim žiroračunima kako bi, zbog nesigurnosti i poremećaja na bankarskom tržištu, smanjio rizik nelikvidnosti i gubitka finansijskih sredstava.

Potrebno je definirati proceduru upravljanja i kontrole finansijskim sredstvima Poduzeća s ciljem smanjenja rizika nelikvidnosti i gubitka finansijskih sredstava.

Kupci u zemlji

U bilanci stanja na dan 31. 12. 2022. godine iskazano je neto stanje tražbina od kupaca u zemlji u iznosu od 9.820.327,11 KM. Struktura tražbina dana je u pregledu kako slijedi:

Tablica 14.

Vrsta učinka	Redovite tražbine	Sporne tražbine	Bruto vrijednost (2+3)	Ispravak vrijednosti	UKUPNO (4-5)
1	2	3	4	5	6
Isporuka električne energija	6.281.359,54	2.363.023,19	8.644.382,73	3.099.224,62	5.545.158,11
Isporuke vode i usluge kanalizacije	369.269,45	1.441.325,06	1.810.594,51	65.008,02	1.745.586,49
Usluge odvoza smeća	403.448,25	1.570.983,03	1.974.431,28	2.438,76	1.971.992,52
Ostale usluge poduzeća	354.773,20	202.816,79	557.589,99		557.589,99
UKUPNO	7.408.850,44	5.578.148,07	12.986.998,51	3.166.671,40	9.820.327,11

Na dan 31. 12. 2022. godine u okviru pozicije tražbine od kupaca u zemlji, sporne (utužene) tražbine iznose 5.578.148,07 KM. Struktura istih dana je u sljedećem pregledu:

Tablica 15.

R. br.	Opis	Iznos 2019. godine	Iznos 2020. godine	Iznos 2021. godine	Iznos 2022. godine
1	Sporne tražbine (el. energija-kućanstva)	670.688,44	758.383,62	839.255,36	854.544,53
2	Sporne tražbine (el. energija-pravne osobe)	1.523.081,80	1.098.627,71	1.099.514,51	1.099.514,51
3	Sporne tražbine (el. energija-pravne osobe 10kw)	147.859,45	147.859,45	0,00	0,00
4	Sporne tražbine - voda - kućanstva	579.652,21	640.761,75	831.780,05	914.247,73
5	Sporne tražbine - odvoz smeća kućanstva	747.052,81	742.301,43	810.263,63	922.358,14
6	Sporne tražbine - voda pravne osobe	380.558,87	406.931,59	528.636,00	527.077,33
7	Sporne tražbine - smeće pravne osobe	639.040,52	655.566,90	628.772,50	648.624,89
8	Sporne tražbine priključak na vod. mrežu	79.091,24	79.091,24	79.091,24	79.091,24
9	Sporne tražbine – usluge na zahtjev građana	1.989,67	1.989,67	1.989,67	1.989,67
10	Sporne tražbine – priključak na el. mrežu	5.306,97	5.306,97	5.306,97	5.306,97
11	Sporne tražbine - el. suglasnosti	103.037,46	103.037,46	103.037,46	103.037,46
12	Ostale naknade -priključak vode	7.160,13	7.160,13	7.160,13	7.160,13
13	Ostale usluge azil	535.000,00	535.000,00	535.000,00	0,00
14	Neovlaštena potrošnja – pravne osobe	133.348,76	133.348,76	133.348,76	133.348,76
15	Neovlaštena potrošnja – kućanstva	276.155,48	276.155,48	275.615,39	275.615,39
16	Usluge gradskog odlagališta	6.231,32	6.231,32	6.231,32	6.231,32
	U K U P N O:	5.835.255,13	5.597.753,48	5.885.002,99	5.578.148,07

Strukturu spornih tražbina čine sporna tražbine za isporučenu električnu energiju u iznosu od 2.363.023,19 KM ili 42,36 %, za vodu 1.441.325,06 KM ili 25,84 %, usluge odvoza smeća 1.570.983,03 KM ili 28,16 % i ostale usluge 202.816,79 KM ili 3,64 %.

Ispravak vrijednosti tražbine od kupaca na dan 31. 12. 2022. godine iznosio je 3.166.671,40 KM i niži je za 588.950,59 KM u odnosu na prethodnu godinu. Saldo ispravka vrijednost uvećan je za 72.184,34 KM, za koliko su zaduženi troškovi dok je umanjen za 661.134,93 KM na ime isknjižavanja ranije ispravljenih tražbina od kupaca i naplaćenih ispravljenih tražbina.

Sporne tekuće tražbine u odnosu na prethodnu godinu su niže za 306.854,92 KM najvećim dijelom zbog smanjenja usluga azila za 535.000,00 KM dok je **rast zabilježen kod skoro svih ostalih spornih tražbina**. Rast spornih tražbina osobito je izražen kod spornih tražbina za odvoz smeća, te je kod kućanstava zabilježen rast od 112.094,51 KM ili 13,83 % u odnosu na prethodnu godinu a 24,26 % u odnosu na 2020. godinu i kod pravnih osoba 19.852,39 KM ili 3,16 % u odnosu na prethodnu godinu. Sporne tražbine za vodu isporučenu kućanstvima zabilježile su rast od 82.467,68 KM ili 9,91 % u odnosu na prethodnu godinu a 42,68 % u odnosu na 2020. godinu. Iznosi spornih tražbina po osnovi

tražbina priključaka na vodovodnu mrežu, usluga na zahtjev građana, priključaka na elektroenergetsku mrežu, elektroenergetske suglasnosti, priključke vode, neovlaštenu potrošnju i usluge gradskog odlagališta isti su unazad najmanje pet godina.

Odredbama članka 22 Pravilnika o računovodstvenim politikama u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH propisano je da se najmanje na dan sastavljanja svake bilance stanja vrši procjena naplativosti tražbina, pri čemu se u obzir uzimaju sljedeći čimbenici:

- a) likvidnost i solventnost partnera
- b) povijest otplaćivanja obveza
- c) ekonomski trendovi u danom području i
- d) sniženje kreditnog rejtinga dužnika.

Istim člankom Pravilnika propisano je da se na temelju utvrđenih kategorija vrši ispravak spornih tražbina, te su dani postotni iznosi otpisa za svaku kategoriju i to: utužene tražbine 5 %, tražbine za koje je pokrenut sudski spor pred nadležnim sudom 5 %, tražbine od dužnika kod kojih je pokrenut postupak likvidacije ili stečaja 10 % i tražbina nije naplaćena u roku od 12 mjeseci od dana dospijeca tražbine na naplatu (50 – 100 %).

Revizijom smo utvrdili da Poduzeće na dan bilanciranja nije izvršilo procjenu i otpis svih nenaplativih tražbina, jer su u neto iznosu iskazanih tražbina sadržane i sumnjive i sporne tražbine koje nisu naplaćene u roku od 12 mjeseci od dana dospijeca. Tražbine od kupaca i rezultat poslovanja iskazani u financijskim izvješćima na dan 31. 12. 2022. godine, precijenjeni su za iznos spornih - nenaplativih tražbina, što nije sukladno odredbama članka 22 Pravilnika o računovodstvenim politikama u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH.

Potrebno je vršiti procjenu naplativosti svih tražbina te sukladno procjeni izvršiti priznavanje rashoda po osnovi otpisa nenaplativih tražbina sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvenim politikama u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH.

Naplata tražbina regulirana je Pravilnikom o praćenju, upravljanju i naplati tražbina u JP „Komunalno Brčko“ Brčko distrikta BiH od 5. 2. 2014. godine.

Odredbama članka 7 Pravilnika propisan je način utvrđivanja dopuštenog limita tražbine prije pokretanja neke od mjera naplate:

- za električnu energiju, dopušteni limit je neplaćeni iznos duga iz zadnja tri mjeseca od prijama računa za tekući mjesec
- za vodu, dopušteni limit je neplaćeni iznos duga iz zadnja tri mjeseca
- za smeće, dopušteni limit je neplaćeni iznos duga iz zadnjih šest mjeseci.

Odredbama članka 8 istog Pravilnika propisane su mjere koje se pokreću prema kupcima koji dug nisu platili po isteku valutnog roka ili dopuštenog limita (nalog za isključenje).

Revizijom smo utvrdili da u evidenciji tražbine od kupaca postoje kupci koji su prekoračili limit neplaćenih računa, a Poduzeće nije poduzimalo mjeru isključenja, što nije sukladno navedenim odredbama Pravilnika o praćenju, upravljanju i naplati tražbina.

Potrebno je dosljedno poštovati odredbe Pravilnika o praćenju, upravljanju i naplati tražbina, u dijelu poduzimanja svih propisanih mjera s ciljem naplate tražbina, prije nego što tražbine postanu sporne.

Potrebno je analizirati rast spornih tražbina za usluge odvoza smeća, isporučene vode i električne energije u prethodnim razdobljima, te poduzeti adekvatne mjere s ciljem zaustavljanja negativnog trenda.

Tražbine iz specifičnih poslova u iznosu od 802.446,48 KM se odnose na tražbine po osnovi obračunatih zateznih kamata za isporučenu električnu energiju 320.446,40 KM, vodu 271.941,03 KM i usluge odvoza smeća u iznosu od 210.059,05 KM.

Druge kratkoročne tražbine se odnose na tražbine po osnovi bolovanja preko 42 dana i rodiljnog bolovanja i iznosi 37.238,53 KM.

6.1.3 Kapital

Na dan 31. 12. 2022. godine na poziciji kapitala iskazan je iznos 15.071.413,71 KM

Tablica 16.

R. B.	O P I S	Iznos u KM	%
a	Državni kapital (Vlada Brčko distrikta BiH)	5.977.268,16	39,66
b.	Rezerve	3.249.309,70	21,56
c.	Neraspoređena dobit ranijih godina	5.459.562,71	36,22
d.	Neraspoređena dobit tekućeg razdoblja	385.273,14	2,56
	UKUPNO	15.071.413,71	100,00

U odnosu na prethodnu godinu, na dan 31. 12. 2022. godine evidentirano je povećanje kapitala u iznosu od 385.273,14 KM i odnosi se na dobit ostvarenu u tekućoj godini.

6.1.4 Dugoročna rezerviranja

Dugoročna rezerviranja na dan 31. 12. 2022. godine iznose 564.943,10 KM i odnose se na dugoročna rezerviranja o započetim sudskim sporovima u iznosu od 151.851,99 KM i ostali unaprijed naplaćeni i odloženi prihodi za subvencije električne energije u iznosu od 413.091,11 KM.

Rezerviranja po započetim sudskim sporovima su izvršena 31. 12. 2018. godine na iznos od 300.00,00 KM. Na ime troškova po završenim sudskim sporovima tijekom 2019. godine evidentirano je 89.977,76 KM, 2020. godine 47.464,00 KM, 2021. godine nije bilo evidentiranja dok je u tekućoj godini evidentiran iznos od 10.706,25 KM.

Nakon četiri godine od izvršenog rezerviranja po započetim sudskim sporovima evidentirani su ukupni troškovi od 148.148,01 KM ili 49,38 %, dok se 50,62 % i dalje vodi na rezerviranjima. Također, u prethodne dvije godine na troškove po završenih sudskim sporovima je evidentirano svega 10.706,25 KM ili 3,57 % od rezerviranog iznosa.

Potrebno je da Poduzeće na godišnjoj razini vrši procjenu i rezerviranje iznosa po započetim sudskim procesima.

6.1.5 Dugoročne obveze

Dugoročne obveze evidentirane u iznosu od 593.470,80 KM se odnose na obveze koje se mogu konvertirati u kapital.

Odredbama članka 344 Zakona o poduzećima Brčko distrikta BiH propisano je da ukoliko se unosi udio u vidu uloga i stvari iznad 100.000,00 KM, ovlašteni revizor će izvršiti procjenu istih.

Skupština Brčko distrikta BiH je Zaključkom od 28. 1. 2019. godine definirala da će oprema potrebna za realizaciju poslova odlaganja otpada biti predana Poduzeću.

Gradonačelnik Brčko distrikta BiH je 21. 5. 2021. godine donio Odluku o ulogu pokretnih stvari u Javno poduzeće „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH, radi povećanja osnovnog kapitala.

Vlada Brčko distrikta je u 2021. godine izvršila nabavu tegljača i dvije samoprikolice te je 7. 12. 2021. godine, sukladno Zaključku Skupštine Brčko distrikta BiH, iste predala Poduzeću.

Poduzeće je tijekom 2022. godine pokrenulo postupak javne nabave usluga procjene stvarne vrijednosti unosa pokretnih stvari radi povećanja osnovnog kapitala, ali je isti nakon žalbe poništen.

Oprema potrebna za realizaciju poslova odlaganja otpada koja je predana Poduzeću kao udio Vlade Brčko distrikta BiH, nije procijenjena od ovlaštenih revizora kako je propisano odredbama članka 344 Zakona o poduzećima Brčko distrikta BiH, te ista nije upisana kao ulog u kapitalu Poduzeća.

Potrebno je udio u vidu uloga i stvari iznad 100.000,00 KM unijeti na temelju procjene istih od ovlaštenog revizora, sukladno odredbama Zakona o poduzećima Brčko distrikta BiH.

6.1.6 Kratkoročne obveze

Na dan 31. 12. 2022. godine, iskazane kratkoročne obveze su:

Tablica 17.

R. br.	Opis	Iznos	%
1.	Obveze za primljene predujmove	743.858,68	10,29
2.	Obveze prema dobavljačima	5.440.742,10	75,24
3.	Obveze za plaće i naknade	926.506,05	12,81
4.	Obveze za doprinose na plaće i naknade	9.089,52	0,13
5.	Obveze za PDV-e	110.628,78	1,53
	UKUPNO:	7.230.825,13	100,00

Obveze za primljene predujmove su za 734,33 KM ili 0,10 % manje u odnosu na isti nadnevak prethodne godine, a čine ih sljedeći primljeni predujmovi:

Tablica 18.

R. br.	OPIS	Početno stanje 1. 1. 2021.	Stanje na dan 31. 12. 2021.	Stanje na dan 31. 12. 2022.
1	Primljeni predujmovi - voda kućanstva	45.661,19	46.095,01	47.992,72
2	Primljeni predujmovi - voda gospodarstvo	5.457,66	5.927,55	3.069,18

3	Primljeni predujmovi - smeće kućanstva	22.755,96	40.010,64	37.847,83
4	Primljeni predujmovi - smeće gospodarstvo	9.784,01	7.501,65	0,00
5	Primljeni predujmovi električna energija kućanstva	506.179,35	553.950,66	569.797,22
6	Primljeni predujmovi električna energija gospodarstvo	77.771,91	89.782,55	83.826,78
7	Primljeni predujmovi ostale usluge vodovod	1.125,45	1.125,45	1.125,45
8	Primljeni predujmovi -ostale usluge elektro	199,50	199,50	199,50
Ukupno:		668.935,03	744.593,01	743.858,68

Obveze prema dobavljačima se najvećim dijelom odnose na obveze prema Elektroprivredi RS Trebinje u iznosu od 4.085.533,00 KM ili 75,10 % ukupnih obveza prema dobavljačima koje su veće u odnosu na stanje prethodne godine za 760.545,05 KM ili 16,25 %.

Odredbama članka 29 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH je propisano da su pravne osobe dužne, prije sastavljanja finansijskih izvješća, da usuglase međusobne tražbine i obveze s pravnom osobom s kojom su u poslovnom odnosu.

Revizijom smo utvrdili da značajan dio salda dobavljača nije usuglašen, što nije sukladno odredbama članka 29 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je, prije sastavljanja finansijskih izvješća, izvršiti usuglašavanje obveza sa svim dobavljačima sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.

Obveze za plaće i naknade na dan 31. 12. 2022. godine su veće za 79.884,94 KM ili 9,44 % u odnosu na isti dan prethodne godine.

Uvidom u popis poslodavaca koji nisu uvezali staž zaposlenicima, objavljenom od Fonda PIO Republike Srpske, utvrdili smo da nije uvezan staž za ukupno 9 osoba u 2008., 2009., 2010., 2015. i 2016. godini, za koje je Poduzeće uplatilo doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

Jedinstveni sustav prikupljanja i naplate doprinosa obveznika u Republici Srpskoj uspostavljen je 1. siječnja 2010. godine, od kada je i nadležnost za evidenciju uplate doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje prenesena s Fonda PIO RS na Poreznu upravu Republike Srpske.

Poduzeće je tijekom 2022. godine pokrenulo aktivnosti na uvezivanju staža sa Fondom PIO Republike Srpske ali istu aktivnost nije dovršilo.

Potrebno je intenzivirati aktivnosti na otklanjanju problema uvezivanja staža osobama za koje je Poduzeće uplatilo doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje, s ciljem omogućavanja korištenja pripadajućih zakonskih prava po osnovi uplaćenog osiguranja.

Odredbama članka 27a Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH propisano je da zapošljavanje u javnom poduzeću vrši, odnosno zaposlenici biraju, javnim natječajem.

Revizijom smo utvrdili da su ispražnjene pozicije za dva radna mjesta popunjavane privremenim premještajem zaposlenika. U revidiranom, kao i u prethodnom, razdoblju nisu

planirane, niti su pokretane aktivnosti za popunu navedenih ispražnjenih radnih mjesta preko javnog natječajja, kako je propisano odredbama članka 27a Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je planirati i pokrenuti aktivnosti za popunu ispražnjenih radnih mjesta preko javnog natječajja sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u Brčko distriktu BiH, u dijelu načina popunjavanja ispražnjenih radnih mjesta.

Odredbama članka 110 Zakona o radu Brčko distrikta BiH propisano je da radni odnos prestaje kada radnik ispuní uvjete za stjecanje prava na mirovinu sukladno propisima mirovinsko-invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine, ako se poslodavac i radnik drugačije ne dogovore.

Revizijom smo utvrdili da su najmanje tri radnika tijekom 2022. godine ispunili uvjete za stjecanje prava na mirovinu sukladno propisima mirovinsko-invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine te da im je Poduzeće, nakon njihovog zahtjeva, odobrilo da nastave raditi do konca 2022. godine. Do prekida radnog odnosa za navedene osobe došlo je početkom iduće godine.

Potrebno je primjenjivati odredbe Zakona o radu Brčko distrikta BiH u dijelu prestanka radnog odnosa radnicima, koji ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na mirovinu, čiji prestanak angažmana ne bi ugrozio obavljanje delegiranih aktivnosti Poduzeća.

Potrebno je analizirati opravdanost i definirati proceduru produžavanja radnog odnosa za osobe koje ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na mirovinu sukladno propisima mirovinsko-invalidskom osiguranju entiteta Bosne i Hercegovine.

Obveze za doprinose na plaće i naknade se odnose na obveze za naknade članovima Upravnog odbora u iznosu od 4.998,39 KM, poreze na naknade članovima Upravnog odbora 555,36 i obveze za poreze za ugovore o povremenim i privremenim poslovima i ugovorima o djelu u iznosu od 3.535,77 KM.

Troškovi po osnovi ugovora o privremenim i povremenim poslovima i ugovora o djelu su realizirani u iznosu od 438.823,24 KM. Isplate neto naknada po ugovorima u iznosu od 372.368,55 KM i doprinosa u iznosu od 33.451,36 KM Poduzeće je vršilo redovno dok je plaćanje pripadajućih poreza na dohodak u iznosu od 33.003,33 KM vršilo sa zakašnjenjem.

Spomenuta kašnjenja nisu sukladna odredbama članka 28 Zakona o porezu na dohodak Brčko distrikta BiH koje propisuju da se pripadajući porezi isplaćuju istog ili idućeg dana kada se izvrši isplata naknada.

Potrebno je da Poduzeće, prilikom isplate mjesečnih naknada, vrši istodobno i isplatu pripadajućih poreza sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak Brčko distrikta BiH u dijelu plaćanja poreza.

Obveze za PDV-e u iznosu od 110.628,78 KM odnose se na obvezu po osnovi više obračunanog izlaznog u odnosu na ulazni PDV-e za mjesec prosinac 2022. godine.

Odredbama članka 20 Zakona o porezu na dodanu vrijednost propisano je da je porezna osnovica oporezivi iznos naknade koju obveznik primi za isporučena dobra ili usluge, uključujući subvencije koje su neposredno povezane s cijenom tih dobara ili usluga.

Vlada Brčko distrikta BiH je 14. 12. 2022. godine donijela Odluku o odobravanju Programa utroška sredstava za dodjelu subvencije JP “Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH u visini od 150.000,00 KM za financiranje troškova odvoza smeća izvan Brčko distrikta BiH. Navedena sredstva prebačena su s računa Vlade Brčko distrikta BiH (Odjela za komunalne poslove) na račun Poduzeća 20. 12. 2022. godine.

Poreznom prijavom kojom je obračunan PDV-e za mjesec prosinac 2022. godine nije obuhvaćena navedena subvencija niti je obračunan PDV-e na istu kako je propisano odredbama članka 20 Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Potrebno je obračun i prijavljivanje PDV-a vršiti na sve oporezive iznose naknada sukladno odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost u dijelu porezne osnovice.

6.1.7 Ostala pasivna vremenska razgraničenja

Ostala pasivna vremenska razgraničenja iznose 2.502.173,49 KM i odnose se na unaprijed naplaćene odgođene prihode po osnovi primljenih donacija od Vlade Brčko distrikta BiH, koji nisu dospjeli za priznavanje u iznosu od 2.484.946,16 KM i 17.227,33 KM obračunati ostali troškovi tekućeg razdoblja.

6.1.8 Izvanbilančna evidencija

U izvanbilančnoj evidenciji iskazan je iznos od 137.937.566,50 KM koji se odnosi na vrijednost stalnih sredstava u vlasništvu Vlade Brčko distrikta BiH, koja su dana na upravljanje i korištenje Poduzeću.

Odredbama članka 22 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH propisano je da glavna knjiga izvanbilančnih evidencija obuhvaća poslovne događaje koji u trenutku nastanka nemaju utjecaja na promjene u bilanci stanja i bilanci uspjeha, ali osiguravaju dodatne informacije o korištenju tuđe imovine.

Izvešće Središnjeg popisnog povjerenstva o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava na dan 31. 12. 2021. godine je obuhvatilo 137.937.566,50 KM sredstava danih na korištenje Poduzeću od Vlade Brčko distrikta BiH.

Unutar navedenih sredstava na korištenju, 52 sredstava u vrijednosti od 2.497.015,59 KM su predana ali Poduzeće istim ne upravlja, niti ih koristi. Evidentiranje u glavnoj knjizi izvanbilančnih evidencija tuđih sredstava kojima Poduzeće ne upravlja, niti ih koristi nije sukladno odredbama članka 22 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.

Vrijednost stalnih sredstava u vlasništvu Vlade Brčko distrikta BiH, koja su dana na upravljanje i korištenje Poduzeću vodi se po vrijednosti sredstava koja su važila na dan preuzimanja sredstava odnosno vrijednost nije usklađivana s evidencijama istih sredstava u bilančnim evidencijama Vlade Brčko distrikta BiH.

Potrebno je, u suradnji s Vladom Brčko distrikta BiH, u glavnoj knjizi izvanbilančnih evidencija izvršiti isknjižavanje tuđih sredstava kojima Poduzeće ne upravlja, niti ih koristi te uskladiti vrijednosti tuđih sredstava, sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH s ciljem osiguranja dodatnih informacija o korištenju tuđe imovine.

6.2 Bilanca uspjeha za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2022. godine**6.2.1 Prihodi**

U bilanci uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 49.515.562,00 KM. Struktura istih dana je u sljedećem pregledu:
Tablica 19.

R. br.	Opis	Ostvareno 2021.	Plan 2022.	Ostvareno 2022.	Indeks %	
					4/2	4/3
	1	2	3	4		
1.	Prihodi od prodaje električne energije	38.563.087	40.421.000	40.351.931	104,64	99,83
2.	Prihodi od prodaje vode i odvodnje otpadnih voda	2.187.608	2.370.000	2.378.466	108,72	100,36
3.	Prihodi od usluga prikupljanja i deponiranja otpada	2.431.751	2.720.000	2.490.361	102,41	91,56
4.	Prihodi od ostalih usluga koje obavlja RJ Elektrodistribucija	643.193	715.000	703.993	109,45	98,46
5.	Prihodi od ostalih usluga koje obavlja RJ Vodovod i kanalizacija	786.313	853.000	828.275	105,34	97,10
6.	Prihodi od ost. usluga koje obavlja RJ Čistoća	1.521.617	1.710.000	1.730.778	113,75	101,22
7.	Prihodi od zateznih kamata po sudskim presudama	2.695	5.000	207.035	7.682,19	4.140,70
8.	Prihodi od zateznih kamata	227.565	250.000	184.762	81,19	73,90
9.	Ostali finansijski prihodi	25.652	5.000	890	3,47	17,80
10.	Prihodi od napl. neizravno otpisanih tražbina	275.471	220.000	239.636	86,99	108,93
11.	Prihodi od ukidanja rezerviranja po osn. primljenih potpora		285.000			
12.	Primitci iz potpora	795.383	1.245.000	383.560	48,22	30,81
13.	Ostali poslovni prihodi	15.365	70.000	15.875	103,32	22,68
U K U P N O		47.475.700	50.869.000	49.515.562	104,30	97,34

Poslovni prihodi u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 48.499.679,00 KM i veći su u odnosu na ostvarenje u prethodnom razdoblju za 2.350.745,00 KM ili 5,09 %, a najvećim dijelom se odnose na povećanje prihoda od prodaje električne energije koji su povećani za 1.788.844,00 KM ili 4,64 % u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje prihoda od prodaje električne energije je uzrokovano povećanjem količine isporučene električne energije kupcima kao i povećanje cijene električne energije krajnjim korisnicima. Ostvarenje u 2022. godini manje je za 359.321,00 KM ili 0,74% u odnosu na planiranu vrijednost poslovnih prihoda.

Financijski prihodi su u 2022. godini ostvareni u iznosu od 392.687,00 KM i veći su za 136.775,00 KM ili 53,45 % u odnosu na prethodnu godinu, a za 132.687,00 KM ili 51,03 % u odnosu na planirani iznos.

Ostali prihodi ostvareni u iznosu od 623.196,00 KM i odnose se na: primitke po osnovi primljene potpore Vlade Brčko distrikta BiH u iznosu od 383.560,00 KM i prihode od naplate otpisanih tražbina u iznosu od 239.636,00 KM. Ostvarenje u tekućoj godini je manje za 447.658,00 KM ili 41,80 % u odnosu na prethodnu godinu, a za 1.126.804,00 KM ili 64,39 % u odnosu na planirane vrijednosti.

6.2.2 Rashodi

U bilanci uspjeha za 2022. godinu rashodi su iskazani u ukupnom iznosu od 49.130.289,00 KM.

Tablica 20.

Konto	Opis	Ostvareno 2021. g.	Ostvareno 2022.	Indeks
				3/2
0	1	2	3	4
501	Nabavna vrijednost prodane robe	29.781.741	30.923.067	1,04
	Nabavna vrijednost prodane robe	29.781.741	30.923.067	1,04
512	Troškovi materijala	1.063.338	1.071.141	1,01
513	Troškovi goriva i energije	1.047.083	1.344.740	1,28
515	Troškovi rezervnih dijelova i sitnog inventara	74.649	156.178	2,09
	Materijalni troškovi	2.185.070	2.572.059	1,18
520,521	Troškovi plaća i naknada	8.837.125	10.116.143	1,14
523	Troškovi amortizacije	4.410	12.159	2,76
524	Nagrade, otpremnine i pomoći	813.146	627.532	0,77
527	Naknade članovima UO	55.753	66.645	1,20
529	Ostali osobni rashodi (PiPP)	347.160	438.823	1,26
	Troškovi plaća, naknada i ostalih primanja	10.057.594	11.261.302	1,12
530	Troškovi usluga na izradi učinaka	60.800	212.192	3,49
531	Troškovi transportnih usluga	70		
532	Troškovi održavanja	474.722	647.690	1,36
533	Troškovi zakupa	7.880	6.143	0,78
534, 535	Troškovi promidžbe i propagande	51.631	30.098	0,58

539	Troškovi ostalih usluga	158.454	135.538	0,86
	Troškovi proizvodnih usluga	753.557	1.031.661	1,37
540	Troškovi amortizacije	1.565.347	1.750.244	1,12
	Troškovi amortizacije	1.565.347	1.750.244	1,12
550	Troškovi neproizvodnih usluga	126.694	71.784	0,57
551	Troškovi reprezentacije	13.028	11.788	0,90
552	Troškovi premija osiguranja	78.283	97.987	1,25
553	Troškovi platnog prometa	50.731	43.401	0,86
554	Troškovi PTT usluga	73.604	58.430	0,79
559	Ostali nematerijalni troškovi	92.850	65.235	0,70
55-555	Nematerijalni troškovi	435.190	348.625	0,80
555,556	Troškovi poreza i doprinosa	143.953	152.346	1,06
	Poslovni rashodi	44.922.452	48.039.304	1,07
56	Financijski rashodi	58.150	20.141	0,35
57	Ostali rashodi	1.126.073	1.070.844	0,95
	UKUPNI RASHODI	46.106.675	49.130.289	1,07

Nabavna vrijednost prodane robe (električne energije) tekuće godine veća je za 1.141.326,00 KM ili 3,83 % u odnosu na prethodnu godinu zbog povećanja ulazne cijene. U strukturi poslovnih rashoda tekuće godine navedeni troškovi čine 64,37 %. Gubitci nabavljene električne energije su iznosili 9,78 % ili 3.023.570,00 KM i smanjeni su u odnosu na prošlu godinu kada su iznosili 10,90 % ili 3.245.118,00 KM.

Materijalni troškovi ostvareni su za 386.989 KM ili 17,71 % više u odnosu na prethodnu godinu zbog povećanja cijena goriva, vodovodnog, elektro i građevinskog materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara.

Troškovi bruto plaća i naknada veći su za 1.203.708,00 KM ili 11,97 % u odnosu na prethodnu godinu uslijed povećanja koeficijenta za 0,50 % na sve sistematizirane pozicije koji se primjenjuje od 3. 3. 2022. godine. Navedeni troškovi čine 23,44 % poslovnih rashoda Poduzeća u 2022. godini.

Odredbama članka 13 Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH propisani su razlozi za uvećanje osnovice neto plaća. Kao razlozi su navedeni neophodnost posebnog angažmana za ostvarivanje planiranih rezultata, kada je riječ o rukovodnim zaposlenicima, a kod ostalih zaposlenika ukoliko se smatra deficitarnim kadrom posebno značajnim za nesmetano funkcioniranje Poduzeća. Uvećanje osnovice neto plaće se kreće od 10 do 30 %, te ne može trajati dulje od 6 mjeseci.

Pravilnikom nije precizno definirana procedura i mjerljivi kriteriji obračuna prilikom uvećanja osnovice neto plaće.

Tijekom 2022. godine Poduzeće je donijelo odluke o uvećanju plaća za najmanje 154 zaposlenika, te je kod 19 donesenih odluka uvećanje iznosilo 10 %, kod 1 odluke je glasilo na 15 % uvećanja, dok se 30 odluka odnosilo na 20 % uvećanja plaća. Razdoblja trajanja uvećanja plaća su bili od 1 kod 48 do 3 mjeseca kod 2 odluke.

Kao razlog donošenja odluka je navedeno pravovremeno obavljanje povjerenih poslova, iznimno zalaganje u izvršavanju radnih zadataka, kao i povećanje obujma posla. Trajanje uvećanja plaća kod najmanje tri radnika je bilo 7 mjeseci. Razlozi za uvećane osnovice neto plaće te razdoblja trajanja preko 6 mjeseci nisu sukladni odredbama članka 13

Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH.

Potrebno je odluke o uvećanju osnovice neto plaće donositi sukladno odredbama Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika u JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikt BiH, u dijelu razloga, razdoblja i iznosa za uvećanje osnovice neto plaće.

Potrebno je podzakonskim aktima preciznije propisati proceduru i mjerljive kriterije obračuna prilikom uvećanja osnovice neto plaće, s ciljem objektivne ocjene posebnog angažmana zaposlenika.

Odredbama članka 54 Zakona o radu Brčko distrikta BiH predviđena je mogućnost preraspodjele radnog vremena u slučajevima kada to zahtjeva priroda posla. S tim u svezi, s ciljem racionalizacije troškova, puno radno vrijeme se može preraspodijeliti tako da tijekom jednog razdoblja traje kraće, a tijekom drugog razdoblja dulje od punog radnog vremena, te da se takvo radno vrijeme ne smatra prekovremenim radom.

U revidiranom razdoblju ostvareno je 33.089 prekovremenih sati, te je obračunana uvećana plaća u iznosu od 257.031,55 KM, što predstavlja uvećanje u odnosu na prethodnu godinu od 1.673 prekovremena sata te 46.458,85 KM ili 22,06 % povećanje iznosa obračunane uvećane plaće. Navedeni prekovremeni rad kao uvećanje osnovne plaće je, sukladno članku 10 Pravilnika o plaćama i drugim primanjima zaposlenika JP „Komunalno Brčko“ Brčko distrikta BiH, uvećan za 30 % u odnosu na redovan rad u radnom vremenu.

Potrebno je vršiti preraspodjelu radnog vremena sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH, s ciljem racionalnijeg korištenja sredstava.

Potrebno je ispitati i analizirati uzroke porasta ostvarenih prekovremenih sati te poduzeti adekvatne mjere na zaustavljanju navedenog trenda.

Poduzeće je u revidiranom razdoblju ostvarilo troškove po osnovi zaključenih ugovora o privremenim i povremenim poslovima s 80 osoba u iznosu od 383.082,60 KM i oni su veći u odnosu na prethodnu godinu za 74.425,04 KM ili 24,11 % dok su izdatci po osnovi zaključenih ugovora o djelu s 12 osoba iznosili 55.740,64 KM, veći su u odnosu na 2021. godinu za 17.238,52 KM ili 44,77 %.

Odredbama članka 40 Zakona o radu Brčko distrikta BiH propisano je da se može zaključiti ugovor o privremenim i povremenim poslovima ako su poslovi po svojoj prirodi takvi da ne traju dulje od 90 dana u jednoj kalendarskoj godini i da ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu.

Odredbama članka 117 Pravilnika o radu JP „Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH utvrđeno je 10 vrsta poslova za koje se zaključuju ugovori o privremenim i povremenim poslovima.

U revidiranom razdoblju su zaključivani ugovori o obavljanju privremenih i povremenih poslova koji su trajali dulje od 90 dana, što nije sukladno odredbama članka 40 Zakona o radu Brčko distrikta BiH.

Potrebno je angažiranje osoba radi obavljanja privremenih i povremenih poslova vršiti sukladno odredbama Zakona o radu Brčko distrikta BiH, u dijelu razdoblja angažiranja osoba.

Troškovi proizvodnih usluga ostvareni su u iznosu od 1.031.660,00 KM i veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 278.102,00 KM ili 36,90 %. Rast je najznačajniji na pozicijama troškovi usluga na izradi učinaka za 151.392,00 KM i troškova održavanja za 172.968,00 KM.

Članom 1 Odluke o usvajanju prijedloga mjera za otklanjanje problema u funkcioniranju JP "Komunalno Brčko" broj 01-02-150/17 koju je donijela Skupština Brčko distrikta BiH, 7. 6. 2017. godine usvojena je mjera izrade nove organizacije Poduzeća, te izrada programa prijevremenog umirovljenja radnika u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke.

Dobavljač, s kojim je zaključen ugovor o javnoj nabavi usluga nakon provedenog postupka javne nabave, 6. 8. 2021. godine ispostavio je fakturu na iznos od 58.494,15 KM za izvršene usluge izrade nove sistematizacije, o čemu je sastavljena i potvrda o izvršenju istih te izvršena isplata fakturiranog iznosa.

Tijekom 2022. godine Upravni odbor Poduzeća na sjednicama je razmatrao pitanja vezana za novu sistematizaciju, ali ista nije usvojena.

Revizijom smo utvrdili da još uvijek nije završena izrada nove organizacije Poduzeća niti je izrađen program prijevremenog umirovljenja radnika, što nije sukladno odredbama članka 1 Odluke o usvajanju prijedloga mjera za otklanjanje problema u funkcioniranju JP "Komunalno Brčko", donesene od zakonodavnog tijela i osnivača Poduzeća.

Potrebno je izraditi novu organizaciju Poduzeća i program prijevremenog umirovljenja radnika, kako bi se ispoštovale odredbe Odluke o usvajanju mjera za otklanjanje problema u funkcioniranju JP „Komunalno Brčko“ od 7. 6. 2017. godine.

Potrebno je da se Poduzeće prilikom upravljanja javnim finansijskim sredstvima i javnom imovinom pridržava načela ekonomičnosti i učinkovitosti.

Troškovi amortizacije tekuće godine su veći za 184.897,00 KM ili 11,81 % u odnosu na prethodnu godinu zbog stavljanja nabavljenih stalnih sredstava u uporabu. Obračun amortizacije za 2022. godinu se odnosi na patente 16.604,66 KM, ostala nematerijalna sredstva 204.597,22 KM, građevinske objekte 232.903,36 KM i postrojenja i opremu 1.296.138,87 KM.

Nematerijalni troškovi su ostvareni u iznosu od 86.565,00 KM ili 19,89 % manje od ostvarenja u prethodnoj godini. Pad nematerijalnih troškova je zabilježen kod troškova neproizvodnih usluga, reprezentacije, platnog prometa, PTT usluga i ostalih nematerijalnih usluga dok je rast zabilježen kod usluga osiguranja zbog zaključivanja ugovora s novom osiguravajućom kućom.

Troškovi poreza i doprinosa su povećani za 8.393,00 KM ili 5,83 % u odnosu na 2021. godinu.

Financijski rashodi su manji za 38.009,00 KM ili 65,36 % u odnosu na prošlu godinu, a najveće smanjenje je zabilježeno kod kamate po revolving kreditima u iznosu od 37.186,80 KM.

Ostali rashodi su smanjeni za 55.229,00 KM ili 4,90 % u odnosu na prethodnu godinu. Strukturu rashoda čine: rashodi po drugim osnovama 410.449,70 KM, troškovi sudskog postupka po presudama 90.034,22 KM, otpis zaliha materijala i rezervnih dijelova 54.058,39 KM, naknada štete po sporazumima 53.958,79 KM, naknada štete po presudi 49.567,90 KM i ostalo u iznosu od 24.476,26 KM.

6.3. Izvješće o tokovima gotovine za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine

Paragrafom 16 Međunarodnog računovodstvenog standarda 7 Izvješće o tokovima gotovine je definirano da u odljeve gotovine iz investicijske aktivnosti spadaju isplate za nabavu nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne i druge imovine.

Poduzeće je u sklopu seta finansijskih izvješća u tekućoj kao i u prethodnim godinama prilagalo izvješće o tokovima gotovine za tekuću i prethodne godine.

Uvidom u Izvješće o tokovima gotovine za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine uočili smo da nisu zabilježeni odljevi gotovine iz ulagačke aktivnosti iako je Poduzeće vršilo nabave i isplate za postrojenja i opremu i nematerijalnu imovinu te je iste evidentiralo u dijelu odljeva iz poslovnih aktivnosti. Evidentiranje odljeva gotovine iz ulagačke aktivnosti u odljeve iz poslovne aktivnosti iako su vršene nabave i isplate za postrojenja i opremu prisutno je i u izvješćima o tokovima gotovine Poduzeća i u prethodnim godinama što nije sukladno odredbama paragrafa 16 Međunarodnog računovodstvenog standarda 7 Izvješće o tokovima gotovine.

Potrebno je prilikom sastavljanja izvješća o tokovima gotovine pridržavati se odredbi Međunarodnog računovodstvenog standarda 7 Izvješće o tokovima gotovine u dijelu objavljivanja odljeva gotovine.

7 Javne nabave

Planirane i ostvarene javne nabave tijekom 2022. godine su predstavljene u tablici:

Tablica 21.

Red. broj	Vrsta postupka	Planirani postupci		Realizirani postupci	
		Broj	Vrijednost	Broj	Vrijednost
1	Izravni	109	463.200,00	132	283.868,92
2	Aneks II. dio B	5	182.000,00	5	132.000,00
3	Konkurentski	58	969.000,00	29	355.424,47
4	Konkurentski-okvirni	12	292.000,00	4	153.922,50
5	Otvoreni	44	7.680.100,00	21	1.631.172,47
6	Otvoreni-okvirni	27	4.353.000,00	28	2.935.633,64
7	Izuzete	9	34.552.000,00	8	49.487.335,72
UKUPNO		264	48.491.300,00	227	54.979.357,72

Plan nabava za 2022. godinu je usvojen u veljači 2022. godine, te je tijekom 2022. godine izvršeno 8 izmjena i dopuna, dok je tijekom prethodne dvije godine izvršeno, također, po 8 izmjena godišnjih planova nabava Poduzeća.

Učestale izmjene Plana nabava, koji predstavlja osnovu od koje su ovisne ostale faze nabave, otežavaju upravljanje, provedbu i kontrolu postupaka javne nabave.

Potrebno je analizirati izvršenje godišnjeg i uzroke izmjena plana javnih nabava s ciljem preciznijeg i pouzdanijeg planiranja javnih nabava u budućem razdoblju.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama usvojenim od Parlamentarne skupštine BiH, došlo je do izmjena kod postupaka javnih nabava u dijelu rokova donošenja i mjesta objave planova nabava, prethodne provjere tržišta, vrijednosne granice izravnog sporazuma kao i kod usluga iz Aneksa II.

Rok za donošenje i objavu plana nabave, članak 17 Zakona, promijenjen je sa 60 dana od dana usvajanja proračuna na 30 dok je istim člankom predviđeno objavljivanje na portalu javnih nabava umjesto, kao do sada, na vlastitoj web-stranici.

Odredbama članka 14a Zakona propisana je obveza prethodne provjere tržišta što prije nije bilo definirano.

Kod izravnog sporazuma, odredbama članka 87 Zakona, došlo je do izmjene u dijelu da ukupna vrijednost istovrsnih nabava na godišnjoj razini nije veća od 10.000,00 KM što je prije izmjene bilo na razini od 6.000,00 KM.

Aneks II. pretrpio je izmjene u dijelu izmjene usluga koje spadaju u ovaj dio kao i ukidanje dijelova dio A, dio B i dio C.

Aktualnim Pravilnikom o postupku nabave robe, usluga i radova u JP “Komunalno Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH od 31. 1. 2017. godine propisan je rok za donošenje Plana nabava od 60 dana od dana usvajanja proračuna te objavljivanje istog na web-stranici Poduzeća. Obveza prethodne provjere tržišta nije propisana, vrijednosna granica kod izravnog sporazuma propisana je u iznosu od 6.000,00 KM dok su usluge vezane za Aneks II. definirane po dijelovima koji su izmjenama ukinuti. Navedene odredbe Pravilnika o postupku nabave robe, usluga i radova u JP “Komunalno Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH nisu sukladne odredbama članaka 17, 14a i 87 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama u dijelu donošenja i objave planova nabava, prethodne provjere tržišta, iznosa vrijednosti izravnog sporazuma i usluga iz Aneksa II.

Potrebno je izvršiti usklađivanje Pravilnika o postupku nabave robe, usluga i radova u JP “Komunalno Brčko” d. o. o. Brčko distrikt BiH sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama u dijelu rokova donošenja i objave planova nabava, prethodne provjere tržišta, iznosa vrijednosti izravnog sporazuma i usluga iz Aneksa II.

8 Popis sredstava

Člankom 26 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH propisano je da je Poduzeće na koncu svake godine obvezno izvršiti popis i uskladiti stvarno stanje cjelokupne imovine, obveza i tražbina.

Odredbama članka 8 Pravilnika o organizaciji i provedbi popisa imovine i obveza i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u JP “Komunalno Brčko” d. o. o. Brčko distrikta BiH propisan je rok za dostavljanje izvješća o izvršenom popisu najkasnije do 30. 1. tekuće godine za prethodnu godinu.

Odlukom o godišnjem popisu ravnatelja Poduzeća od 13. 12. 2022. godine i izmjenom Odluke od 25. 1. 2023. godine je imenovano Središnje povjerenstvo za popis na dan 31. 12. 2022. godine.

Revizijom smo utvrdili da izvješće nije potpuno, jer u isto nisu uključena, odnosno nisu popisane dane i primljene garancije po osnovi ugovora o javnim nabavama, što nije sukladno odredbama članka 26 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH.

Središnje popisno povjerenstvo Poduzeća je 10. 2. 2023. godine sastavilo Izvješće o izvršenom redovitom godišnjem popisu imovine i obveza sa stanjem na dan 31. 12. 2022. godine odnosno nakon roka propisanog odredbama članka 8 Pravilnika o organizaciji i provedbi popisa imovine i obveza i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u JP “Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH.

Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu, tražbine i obveze sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH, u dijelu popisa garancija.

Potrebno je izvješće o izvršenom popisu sastaviti i dostaviti u roku koji je propisan odredbama Pravilnika o organizaciji i provedbi popisa imovine i obveza i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u JP “Komunalno Brčko“ d. o. o. Brčko distrikta BiH.

9. KOMENTAR

Poduzeću je uručen Nacrt izvješća o reviziji financijskih izvješća za 2022. godinu broj: 03-13-313/23, na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Poduzeće se nije očitovalo, te stoga dostavljeni Nacrt predstavlja konačno Izvješće.

Tim za reviziju:

Milan Milašinović, dipl. oec.

Tatjana Pavlović-Klašnić, dipl. iur